

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

21 juni 2000

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0175/2000

*****I**

VERSLAG

over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van richtlijn 91/308/EEG van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (COM(1999) 352 – C5-0065/1999 – 1999/0152(COD))

Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Klaus-Heiner Lehne

Rapporteur voor advies*: Diemut R. Theato, namens de Commissie begrotingscontrole

(* procedure-Hughes)

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

INHOUD

	Blz.
Proceduregegevens	4
WETGEVINGSVOORSTEL	5
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE	22
TOELICHTING	23
ADVIES VAN DE COMMISSIE BEGROTINGSCONTROLE*	29
ADVIES VAN DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE COMMISSIE	34
ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT	44

(*Procedure-Hughes)

PROCEDUREGEGEVENS

Bij schrijven van 19 juli 1999 deed de Commissie het Europees Parlement, overeenkomstig artikel 251, lid 2 en artikel 95 van het EG-Verdrag, het voorstel toekomen voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van richtlijn 91/308/EEG van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (COM(1999) 352 - C5-0065/1999 - 1999/0152(COD)).

Op 25 oktober 1999 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken als commissie ten principale en naar de Commissie begrotingscontrole en de Economische en Monetaire Commissie als medeadviserende commissies (C5-0065/1999). Op 18 februari 2000 gaf de Voorzitter eveneens kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie juridische zaken en interne markt als medeadviserende commissie.

Op 19 november 1999 deelde de Voorzitter van het Parlement mede dat het verslag door de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en de Commissie begrotingscontrole volgens de procedure-Hughes diende te worden opgesteld.

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken benoemde op haar vergadering van 29 juli 1999 Klaus-Heiner Lehne tot rapporteur.

Zij behandelde het Commissievoorstel en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 28 september, 23 november en 6 december 1999 en 27 januari, 13 maart, 5 juni en 21 juni 2000.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 33 stemmen voor bij 3 onthoudingen haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Graham H. Watson (voorzitter), Robert J.E. Evans (ondervoorzitter), Klaus-Heiner Lehne (rapporteur), Mary Elizabeth Banotti, Maria Berger (verving Anna Karamanou), Christian von Boetticher, Alima Boumediene-Thiery, Marco Cappato, Michael Cashman, Carmen Cerdeira Morterero (verving Margot Keßler), Ozan Ceyhun, Carlos Coelho, Gérard M.J. Deprez, Giuseppe Di Lello Finuoli, Olivier Duhamel, Francesco Fiori (verving Marcello Dell'Utri overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Evelyne Gebhardt (verving Joke Swiebel), Daniel J. Hannan, Adeline Hazan (verving Gerhard Schmid), Christopher Heaton-Harris (verving Timothy Kirkhope overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Ewa Klamt, Alain Krivine (verving Pernille Frahm), Baroness Sarah Ludford, Francesco Musotto (verving Thierry Cornillet), Hartmut Nassauer, Elena Ornella Paciotti, Ana Palacio Vallelersundi (verving Bernd Posselt), Hubert Pirker, Martin Schulz, Sérgio Sousa Pinto, Fodé Sylla, Anna Terrón i Cusí, Alexandre Varaut (verving Mogens N.J. Camre), Gianni Vattimo, Dominique Vlasto (verving Enrico Ferri) en Jan-Kees Wiebenga.

De adviezen van de Commissie begrotingscontrole, de Economische en Monetaire Commissie en de Commissie juridische zaken en interne markt zijn bij dit verslag gevoegd.

Het verslag werd ingediend op 21 juni 2000.

De termijn voor de indiening van amendementen wordt bekendgemaakt in de ontwerpagenda voor de vergaderperiode waarin het verslag wordt behandeld.

WETGEVINGSVOORSTEL

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van richtlijn 91/308/EEG van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (COM(1999) 352 – C5-0065/1999 – 1999/0152(COD))

Dit voorstel wordt als volgt gewijzigd:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen

(Amendement 1)

Tiende overweging bis (nieuw)

Overwegende dat het voor alle lidstaten wenselijk is toezichthoudende autoriteiten op te richten met specifieke bevoegdheden voor het toezicht op de activiteiten van wisselkantoren en geldovermakingskantoren om ervoor te zorgen dat deze richtlijn behoorlijk wordt toegepast;

Motivering:

Dergelijke activiteiten zijn momenteel onvoldoende gereguleerd. De richtlijn kan slechts behoorlijk worden uitgevoerd als er op deze activiteiten behoorlijk toezicht wordt uitgeoefend.

(Amendement 2)

Vijftiende overweging

Overwegende dat de richtlijn verplichtingen oplegt betreffende met name de melding van verdachte transacties; dat het passender en beter met de geest van het Actieplan ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit in overeenstemming zou zijn indien het krachtens de richtlijn geldende verbod op het witwassen van geld zou worden uitgebreid van drugsmisdrijven tot alle vormen van georganiseerde criminaliteit, ***alsmede tot fraude, corruptie en enigerlei andere onwettige activiteiten die schadelijk zijn voor de financiële belangen van de Gemeenschappen, zoals bedoeld in artikel 280 van het Verdrag;***

Overwegende dat de richtlijn verplichtingen oplegt betreffende met name de melding van verdachte transacties; dat het passender en beter met de geest van het Actieplan ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit in overeenstemming zou zijn indien het krachtens de richtlijn geldende verbod op het witwassen van geld zou worden uitgebreid van drugsmisdrijven tot alle vormen van georganiseerde criminaliteit;

Motivering:

Het verbod op het witwassen van geld dient uitdrukkelijk betrekking te hebben op de activiteiten van de georganiseerde criminaliteit. Fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten die de

¹ Nog niet in het Publicatieblad verschenen.

financiële belangen van de Gemeenschap schaden vallen alleen hieronder indien zij door georganiseerde criminelen worden begaan. Het heeft weinig zin de onwettige activiteiten die ten koste gaan van de Gemeenschapsbegroting (en b.v. niet ten koste van de schatkist in het algemeen) afzonderlijk op te nemen, daar dit in de praktijk nauwelijks uitvoerbaar is.

(Amendement 3)
Zestiende overweging

Overwegende dat in dergelijke gevallen van fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten, de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten van de lidstaten en de Commissie met elkaar dienen samen te werken en relevante informatie dienen uit te wisselen; ***Schrappen***

Motivering:

Het verbod op het witwassen van geld in deze richtlijn dient niet in het algemeen te gelden voor fraude, corruptie of andere onwettige activiteiten die aan de belangen van de Gemeenschap raken.

(Amendement 4)
Zestiende overweging bis (nieuw)

Overwegende dat er tot dusverre noch internationaal noch op het niveau van de Europese Unie een eensluidende definitie van georganiseerde criminaliteit bestaat, en dat het begrip met het oog op de doelstellingen van deze richtlijn toch nader dient te worden omschreven;

Motivering:

In het kader van deze richtlijn moet gedefinieerd worden wat onder "georganiseerde criminaliteit" moet worden verstaan.

(Amendement 5)
Tweëntwintigste overweging bis (nieuw)

Overwegende dat de bepalingen voor kredietinstellingen en financiële instellingen hierbij niet ongewijzigd kunnen worden overgenomen;

Motivering:

Enkele bepalingen van de richtlijn zijn niet uitvoerbaar voor de nieuwe beroepen en moeten derhalve worden aangepast.

(Amendement 6)
Drieëntwintigste overweging

Overwegende dat de werkingssfeer van de bepalingen van de richtlijn tot notarissen en onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen moet worden uitgebreid, voorzover deze een gegeven aantal specifieke financiële of zakelijke transacties verrichten waarbij er een groot gevaar bestaat dat de diensten van deze beroepsbeoefenaars worden misbruikt om de opbrengsten van drugshandel of georganiseerde criminaliteit wit te wassen;

overwegende dat de werkingssfeer van de bepalingen van de richtlijn tot notarissen en onafhankelijke beoefenaars van juridische **en fiscale** beroepen **en accountancy, alsmede tot degenen die bij bedoelde personen in dienst zijn**, moet worden uitgebreid, voorzover deze een gegeven aantal specifieke financiële of zakelijke transacties verrichten waarbij er een groot gevaar bestaat dat de diensten van deze beroepsbeoefenaars worden misbruikt om de opbrengsten van drugshandel of georganiseerde criminaliteit wit te wassen;

Motivering:

Het moet duidelijk zijn dat alle onafhankelijke beoefenaars van juridische en fiscale beroepen onder deze richtlijn vallen. Tevens is het op zijn plaats de onafhankelijke beoefenaars van de accountancy onder dezelfde voorwaarden als voornoemde beroepen onder de richtlijn te vatten.

(Amendement 7)
Drieëntwintigste overweging bis (nieuw)

Overwegende dat de in deze richtlijn bedoelde verplichtingen alleen voor advocaten, belastingadviseurs, notarissen of accountants mogen gelden als deze in noemenswaardige mate bij de activiteiten van hun cliënten betrokken zijn; dat dit betekent dat b.v. het opstellen van een ontwerp-koopcontract of een ontwerp-vennootschapscontract op zich de verplichtingen van deze richtlijn niet in werking doet treden; dat pas de vertegenwoordiging van de cliënt door de advocaat - die niet alleen de vertegenwoordiging van de cliënt bij b.v. het afsluiten van contracten omvat, maar iedere vorm van actieve participatie, b.v. aan onderhandelingen - de verplichtingen van de richtlijn in werking doet treden;

Motivering:

Er moet duidelijk gedefinieerd worden in welke gevallen advocaten, belastingadviseurs, notarissen en accountants aan de verplichtingen van de richtlijn moeten voldoen.

(Amendement 8)
Vierentwintigste overweging

Overwegende dat het evenwel niet passend zou zijn dat de richtlijn aan een onafhankelijk(e) advocaat (advocatenkantoor) die (dat) een cliënt in rechte vertegenwoordigt, de verplichting oplegt vermoedens van witwassen te melden;

Overwegende dat het evenwel niet passend zou zijn dat de richtlijn aan een onafhankelijk(e) advocaat (advocatenkantoor), **beoefenaar van een gereguleerde juridisch beroep**, die (dat) een cliënt in rechte vertegenwoordigt **of hem slechts als onafhankelijk juridisch adviseur bijstaat**, de verplichting oplegt vermoedens van witwassen te melden;

Motivering:

Advocaten hebben te allen tijde een zwaerplicht, niet alleen wanneer zij een cliënt in rechte vertegenwoordigen.

(Amendement 9)
ARTIKEL 1, PUNT 1
Artikel 1, punt A (richtlijn 91/308/EEG)

A. "kredietinstelling": een instelling als omschreven in artikel 1, eerste streepje, van richtlijn 77/780/EEG, alsmede een bijkantoor, als omschreven in artikel 1, derde streepje, van voornoemde richtlijn in de Gemeenschap, van een kredietinstelling met hoofdkantoor binnen of buiten de Gemeenschap;

A. "kredietinstelling": een instelling als omschreven in artikel 1, eerste streepje, van richtlijn 77/780/EEG, alsmede een bijkantoor, als omschreven in artikel 1, derde streepje, van voornoemde richtlijn in de Gemeenschap, van een kredietinstelling met hoofdkantoor binnen of buiten de Gemeenschap, **zoals gewijzigd door artikel 1 van richtlijn .../.../EG betreffende de toegang tot, de uitoefening van en het bedrijfseconomisch toezicht op de werkzaamheden van instellingen voor elektronisch geld.**

Motivering:

Omdat de term "kredietinstellingen" als omschreven in richtlijn 77/780/EEG, door twee Commissievoorstellen zou worden gewijzigd, met name dat betreffende de 'instellingen voor elektronisch geld' (COM(1998) 461 – C4-0531/1998) en het andere tot wijziging van richtlijn 77/780/EG met de bedoeling ook de 'instellingen voor elektronisch geld' op te nemen (COM(1998) 461 – C4-0532/1998); en omdat het EP in zijn resolutie van 9 maart 1999 over het tweede Commissieverlag betreffende de tenuitvoerlegging van de witwasrichtlijn, de Commissie en de ECB heeft verzocht voorstellen te doen "om het gevaar voor witwaspraktijken bij elektronisch geldverkeer tot een minimum te beperken" (lid 15).

(Amendement 10)
ARTIKEL 1, PUNT 1
Artikel 1, punt B, sub 3 (richtlijn 91/308/EEG)

3) een beleggingsonderneming als

3) een beleggingsonderneming als

omschreven in artikel 1 van richtlijn 93/22/EEG.

omschreven in artikel 1 van richtlijn 93/22/EEG **en een beheermaatschappij als omschreven in artikel 1, lid 3 van richtlijn 85/611/EEG betreffende instellingen voor collectieve belegging in effecten (ICBE's), zoals gewijzigd door artikel 1 bis van richtlijn .../.../EG.**

Motivering:

Omdat de Commissievoorstellen COM(1998) 449 en COM(1998) 451 de ICBE-richtlijn 85/611/EEG zodanig willen wijzigen dat de beheermaatschappij in haar ruimere rol en functie aansprakelijk zou zijn voor de activiteiten van ondernemingen die zich bezighouden met collectieve belegging in effecten en geldmarktproducten; deze activiteiten zouden van dezelfde aard zijn als deze van een beleggingsonderneming, maar wel met een ander doel. Bijgevolg moeten beheermaatschappijen wettelijk en feitelijk onder het toepassingsgebied van de witwasrichtlijn vallen.

(Amendement 11)

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 1, punt B, sub 3 bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

3 bis) toezichthoudende autoriteiten die bij wet of bij verordening gemachtigd zijn toe te zien op de beurs, de wisselmarkten en hun afgeleide producten

Motivering:

Omdat de richtlijn op het vlak van de financiële instellingen ook van toepassing moet zijn op een vierde categorie, die de toezichthoudende autoriteiten voor financiële diensten en markten moet bevatten. Deze toevoeging is bijzonder belangrijk omdat er anders sprake kan zijn van oneerlijke mededinging indien bepaalde actoren en activiteiten in de financiële sector wel onder het toepassingsgebied vallen en andere niet.

(Amendement 12)

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 1, punt E, tweede streepje (richtlijn 91/308/EEG)

deelneming aan activiteiten die met georganiseerde criminaliteit verband houden;

deelneming aan activiteiten die met georganiseerde criminaliteit verband houden, ***waarbij de activiteiten van personen zijn bedoeld die in overleg optreden om strafbare feiten te plegen en die tot een gestructureerde criminele organisatie behoren welke is opgericht om meer dan één strafbaar feit te plegen;***

Motivering:

Er is een definitie van georganiseerde criminaliteit nodig indien dit als aan het strafbare feit van het witwassen van geld voorafgaand bestanddeel wordt gezien.

(Amendement 13)
ARTIKEL 1, PUNT 1
Artikel 1, sub E, derde streepje (richtlijn 91/308/EEG)

fraude, corruptie *of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn* voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en

fraude, corruptie *voorzover deze de financiële belangen van de Europese Unie raken, indien zij vallen onder artikel 1, sub e), van het Tweede protocol van 19 juni 1997 bij de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en*¹

¹ PB C 221 van 19.7.1997, blz. 12.

Motivering:

Deze definitie berust op de regels die de Europese Unie reeds hanteert. Het Tweede protocol van 19 juni 1997 bevat een regeling die erin voorziet dat alleen bij zware misdrijven wordt opgetreden tegen het witwassen van geld in verband met frauduleuze activiteiten die de financiële belangen van de Europese Unie schaden. Het voorstel van de Commissie is overigens ook onbruikbaar omdat het begrip "onwettige activiteit" veel verder reikt dan datgene wat strafbaar is.

(Amendement 14)
ARTIKEL 1, PUNT 1
Artikel 1, punt F (richtlijn 91/308/EEG)

F. "bevoegde autoriteiten": de nationale autoriteiten die *krachtens wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen met het toezicht op alle onder deze richtlijn vallende instellingen of personen zijn belast.*

F. "bevoegde autoriteiten": de nationale autoriteiten die *de lidstaat voor de betrokken instellingen of personen aanwijst.*

Motivering:

Er bestaan niet in alle lidstaten toezichthoudende autoriteiten voor de nieuwe instellingen en personen die in de richtlijn zijn opgenomen.

(Amendement 15)
ARTIKEL 1, PUNT 1
Artikel 2 bis, punt 3 (richtlijn 91/308/EEG)

3) externe accountants en financiële controleurs;

Schrappen.

Motivering:

Externe accountants en financiële controleurs dienen onder dezelfde voorwaarden als de beoefenaars van zelfstandige beroepen op het gebied van rechtsbijstand en fiscaal advies onder de richtlijn te worden gevat.

(Amendement 16)
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 2 bis, punt 5 (richtlijn 91/308/EEG)

5) notarissen en **andere** onafhankelijke beoefenaars van **juridische** beroepen **die** hun cliënten **bijstaan of** vertegenwoordigen bij:

- a) de aan- en verkoop van onroerend goed of handelszaken;
- b) het beheer van geld, waardepapieren of andere activa van cliënten;
- c) de opening of het beheer van bank-, spaar- of effectenrekeningen;
- d) de uitvoering van enigerlei andere financiële transactie;
- e) de oprichting, de exploitatie of het beheer van vennootschappen, trusts of vergelijkbare entiteiten;

5) notarissen en onafhankelijke beoefenaars van **juridisch en fiscaal advies verlenende** beroepen, **alsmede onafhankelijke accountants, en degenen die bij bedoelde personen in dienst zijn, voorzover zij** hun cliënten vertegenwoordigen bij:

- a) de aan- en verkoop van onroerend goed of handelszaken;
- b) het beheer van geld, waardepapieren of andere activa van cliënten;
- c) de opening of het beheer van bank-, spaar- of effectenrekeningen;
- d) de uitvoering van enigerlei andere financiële transactie;
- e) de oprichting, de exploitatie of het beheer van vennootschappen, trusts of vergelijkbare entiteiten;

De in deze richtlijn vastgestelde verplichtingen gelden niet voor onafhankelijke advocaten of advocatenkantoren, beoefenaars van een gereguleerd juridisch beroep, ten aanzien van de informatie die zij van een cliënt krijgen, indien zij slechts in de arm zijn genomen om onafhankelijk juridisch advies te verstrekken of om de cliënt in rechte te vertegenwoordigen.

Motivering:

Er dient duidelijk te worden gemaakt dat alle beoefenaars van rechtskundig advies verlenende beroepen, bijvoorbeeld ook belastingconsulenten, onder de richtlijn vallen, echter uitsluitend indien zij hun cliënten vertegenwoordigen bij de uitoefening van de in artikel 2 bis, punt 5 genoemde activiteiten. Tevens dient de richtlijn op externe accountants en financiële controleurs op dezelfde wijze van toepassing te zijn als op de beoefenaars van zelfstandige beroepen op het gebied van rechtsbijstand en fiscaal advies.

(Amendement 17)
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 2 bis, punt 6 (richtlijn 91/308/EEG)

6) handelaren in goederen van grote waarde, zoals edelstenen of edele metalen;

6) handelaren in goederen van grote waarde, zoals edelstenen of edele metalen **en kunsthandelaren;**

Motivering:

Bij kunsthandelaren bestaat net zo goed als bij handelaren in edelstenen en edele metalen een witwasrisico (rest van de toelichting niet van toepassing op de Nederlandse tekst).

(Amendement 18)

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 2 bis, punt 6 bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

6 bis) verkopers van luxegoederen ter waarde van meer dan 50.000 €;

Motivering:

De toegevoegde groep personen kan, net als de reeds in het voorstel genoemde groepen, in het kader van haar beroepsactiviteit met feiten worden geconfronteerd die op witwassen van geld wijzen.

(Amendement 19)

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 2 bis, punt 6 ter (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

6 ter) veilingmeesters;

Motivering:

De toegevoegde groep personen kan, net als de reeds in het voorstel genoemde groepen, in het kader van haar beroepsactiviteit met feiten worden geconfronteerd die op witwassen van geld wijzen.

(Amendement 20)

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 2 bis, punt 9 (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

9) ambtenaren van douane- en belastingdiensten waar het gaat om de in artikel 6 genoemde verplichtingen;

Motivering:

De toegevoegde groep personen kan, net als de reeds in het voorstel genoemde groepen, in het kader van haar beroepsactiviteit met feiten worden geconfronteerd die op witwassen van geld wijzen.

(Amendement 21)

ARTIKEL 1, PUNT 3

Artikel 3, lid 1 (richtlijn 91/308/EEG)

1. De lidstaten zien erop toe dat de onder deze richtlijn vallende instellingen **en personen** van hun cliënten legitimatie door overlegging van bewijsstukken verlangen wanneer zij zakelijke betrekkingen aangaan, met name, in het geval van de

1. De lidstaten zien erop toe dat de onder deze richtlijn vallende instellingen, **overeenkomstig artikel 2 bis, punten 1 en 2**, van hun cliënten legitimatie door overlegging van bewijsstukken verlangen wanneer zij zakelijke betrekkingen

instellingen, bij het openen van een rekening of spaarboekje of bij het verlenen van diensten voor het in bewaring nemen van activa.

aangaan, met name, in het geval van de instellingen, bij het openen van een rekening of spaarboekje of bij het verlenen van diensten voor het in bewaring nemen van activa.

Motivering:

Er mag van kredietinstellingen en andere financiële instellingen zeker geëist worden dat zij bij het aangaan van zakelijke betrekkingen de identiteit van de zakenpartner controleren. De identiteit van de zakenpartner altijd controleren is voor verschillende van de in de richtlijn opgenomen beroepen soms erg moeilijk (het telefonisch inwinnen van informatie bij een makelaar in onroerend goed over een concreet object leidt al tot een verplichte provisiebetaling en daarmee tot het aangaan van een zakelijke betrekking) en lijkt ter verhindering van witwaspraktijken ook niet noodzakelijk.

(Amendement 22)

ARTIKEL 1, PUNT 3

Artikel 3, lid 2 (richtlijn 91/308/EEG)

2. De identificatieplicht geldt tevens voor iedere transactie met andere dan de in lid 1 bedoelde cliënten, waarvan het bedrag 15.000 euro of meer bedraagt, ongeacht of de transactie plaatsvindt in één verrichting of via meer verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan. Indien het bedrag bij het inleiden van de transactie niet bekend is, controleert de betrokken instelling of persoon de identiteit zodra zij of hij op de hoogte is van het bedrag en constateert dat de drempel wordt bereikt.

Wanneer een instelling zakelijke betrekkingen aangaat of een transactie sluit met een cliënt die niet persoonlijk aanwezig is geweest voor identificatie ("transacties op afstand"), zijn de in de bijlage neergelegde beginselen en procedures van toepassing.

2. Alle in artikel 2 bis genoemde instellingen en personen moeten de identiteit van hun cliënten controleren bij alle transacties waaraan zij hun medewerking verlenen, en waarvan het bedrag 15.000 euro of meer bedraagt, ongeacht of de transactie plaatsvindt in één verrichting of via meer verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan. Indien het bedrag bij het inleiden van de transactie niet bekend is, controleert de betrokken instelling of persoon de identiteit zodra zij of hij op de hoogte is van het bedrag en constateert dat de drempel wordt bereikt.

Motivering:

De controle van de identiteit van de cliënt door alle onder de richtlijn vallende instellingen en personen is zinvol voorzover het daadwerkelijk tot transacties komt waarmee minimaal een bedrag van 15.000 euro gemoeid is.

(Amendement 23)
ARTIKEL 1, PUNT 3
Artikel 3, lid 2 bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

2 bis. Wanneer een instelling zakelijke betrekking aangaat of een transactie sluit met een cliënt die niet persoonlijk aanwezig is geweest voor identificatie ("transacties op afstand") geldt:

- a) transacties tegen contante betaling mogen geen transactie op afstand zijn,***
- b) bij het openen van een rekening moet de identiteit van de persoon op basis van een door een door de overheid daartoe bevoegde instantie uitgegeven officieel document worden vastgesteld en gewaarmerkt;***
- c) de eerste betaling in het kader van een transactie moet geschieden via een rekening op naam van de cliënt bij een in de Europese Unie of de Europese Economische ruimte gevestigde kredietinstelling. De lidstaten kunnen betalingen door erkende kredietinstellingen in derde landen toestaan indien deze gelijkwaardige voorschriften ter bestrijding van het witwassen van geld hanteren.***
- d) in het kader van de interne controleprocedures overeenkomstig artikel 11, lid 1, van de richtlijn wordt bijzondere aandacht besteed aan transacties op afstand.***

Motivering:

Voor transacties op afstand moeten bepaalde basisregels gelden die in de richtlijn worden neergelegd, ook als de in de bijlage genoemde details worden weggelaten.

(Amendement 24)
ARTIKEL 1, PUNT 3
Artikel 3, lid 3 (richtlijn 91/308/EEG)

In afwijking van de leden ***1 en 2*** is bij overeenkomsten die worden gesloten door verzekeringsondernemingen in de zin van Richtlijn ***79/267/EEG***, voorzover deze ondernemingen activiteiten verrichten die onder die richtlijn vallen, de identificatieplicht niet van toepassing wanneer het bedrag van de te betalen periodieke premie(s) gedurende een periode

In afwijking van de ***voorgaande*** leden is bij overeenkomsten die worden gesloten door verzekeringsondernemingen in de zin van Richtlijn ***92/96/EEG***, voorzover deze ondernemingen activiteiten verrichten die onder die richtlijn vallen, de identificatieplicht niet van toepassing wanneer het bedrag van de te betalen periodieke premie(s) gedurende een periode

van een jaar **1.000** euro of minder bedraagt, of, bij storting van een eenmalige premie, wanneer het bedrag **2.500** euro of minder belooft. Wanneer de periodieke premie(s) zodanig wordt (worden) verhoogd dat de drempel van **1.000** euro wordt overschreden, wordt identificatie verplicht.

van een jaar **3.000** euro of minder bedraagt, of, bij storting van een eenmalige premie, wanneer het bedrag **10.000** euro of minder belooft. Wanneer de periodieke premie(s) zodanig wordt (worden) verhoogd dat de drempel van **3.000** euro wordt overschreden, wordt identificatie verplicht.

Motivering:

De eerste levensverzekeringsrichtlijn is bij de derde levensverzekeringsrichtlijn gewijzigd en uitgebreid. Daarom dient te worden uitgegaan van de derde levensverzekeringsrichtlijn. In vergelijking met het in artikel 3, lid 2, genoemde bedrag van 15.000 euro of meer in verband met de vaststelling van de identiteit van een cliënt van een bank is het bedrag dat geldt voor de vaststelling van de identiteit van een verzekeringsnemer die een levensverzekering bij een erkende verzekeringsmaatschappij wil afsluiten, te laag.

(Amendement 25)

ARTIKEL 1, PUNT 3

Artikel 3, lid 3 ter (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

3 ter. Aan de in deze richtlijn opgenomen identificatieplicht voldoen casino's die onder overheidstoezicht staan als zij hun bezoekers, ongeacht het gewisselde bedrag, reeds bij het betreden van het casino registreren en identificeren.

Motivering:

In de voorgestelde vorm is de richtlijn nauwelijks toepasbaar zonder het casinobedrijf ernstig te storen. Vooral staatscasino's hanteren hier momenteel strenge normen, daar zij er reeds aan de ingang op toezien dat aan de registratieplicht wordt voldaan.

(Amendement 25)

ARTIKEL 1, PUNT 5

Artikel 6, lid 3 (richtlijn 91/308/EEG)

3. In het geval van de in artikel 2 bis, punt 5, bedoelde onafhankelijke **beoefenaars van juridische** beroepen kunnen de lidstaten de balie of de relevante zelfregulerende instantie van het desbetreffende beroep aanwijzen als de in lid 1 van dit artikel bedoelde autoriteit en stellen zij de passende vormen van samenwerking tussen deze instantie en de andere voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten vast.

De lidstaten zijn er niet toe gehouden de

3. In het geval van de in artikel 2 bis, punt 5, bedoelde onafhankelijke beroepen kunnen de lidstaten de balie of de relevante zelfregulerende instantie van het desbetreffende beroep aanwijzen als de in lid 1 van dit artikel bedoelde autoriteit en stellen zij de passende vormen van samenwerking tussen deze instantie en de andere voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten vast.

De in lid 1 vervatte verplichtingen dienen niet te worden toegepast op juridisch

in lid 1 vervatte verplichtingen **op dergelijke beoefenaars van juridische beroepen toe te passen** wanneer de inlichtingen die deze beoefenaars van een cliënt ontvangen, dienen om hem in rechte te kunnen vertegenwoordigen. **Deze ontheffing van de in lid 1 vervatte verplichtingen geldt niet voor gevallen waarin er redenen zijn om aan te nemen dat om advies wordt verzocht met de bedoeling het witwassen van geld gemakkelijker te laten verlopen.**

advies verlenende beroepen wanneer de inlichtingen die de beoefenaars van deze beroepen van een cliënt ontvangen, dienen om hem in rechte te kunnen vertegenwoordigen, **dan wel in het kader van juridisch advies zijn verkregen.**

Motivering:

Dit amendement vloeit voort uit de aanneming van amendement 11 met betrekking tot artikel 2 bis, punt 5.

(Amendement 27)

ARTIKEL 1, PUNT 5

Artikel 6, lid 4 (richtlijn 91/308/EEG)

4. De overeenkomstig lid 1 aan de autoriteiten verstrekte inlichtingen mogen uitsluitend worden gebruikt voor de bestrijding van het witwassen van geld. **De lidstaten kunnen evenwel voorschrijven dat deze inlichtingen eveneens voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt.**

4. De overeenkomstig lid 1 aan de autoriteiten verstrekte inlichtingen mogen uitsluitend worden gebruikt voor de bestrijding van het witwassen van geld.

Motivering:

De laatste zin van artikel 6, lid 4 is excessief en waarschijnlijk in strijd met het Europese Verdrag inzake de rechten van de mens.

(Amendement 28)

ARTIKEL 1, PUNT 7

Artikel 8 (richtlijn 91/308/EEG)

De kredietinstellingen en financiële instellingen alsmede de leiding en de werknemers daarvan mogen aan de betrokken cliënt of aan derde personen niet mededelen dat overeenkomstig de artikelen 6 en 7 inlichtingen zijn verstrekt aan de autoriteiten of dat een onderzoek naar het witwassen van geld wordt uitgevoerd.

De kredietinstellingen en financiële instellingen alsmede de leiding en de werknemers daarvan mogen aan de betrokken cliënt of aan derde personen niet mededelen dat overeenkomstig de artikelen 6 en 7 inlichtingen zijn verstrekt aan de autoriteiten of dat een onderzoek naar het witwassen van geld wordt uitgevoerd, **tenzij de betreffende persoon of instelling daartoe op grond van wettelijke beroepsrechtelijke voorschriften verplicht is.**

Motivering:

Naast de wettelijke zwijgplicht, bestaat er een wettelijke meldplicht, met als doel schade van cliënten te voorkomen.

(Amendement 29)

ARTIKEL 1, PUNT 8

Artikel 9 (richtlijn 91/308/EEG)

Wanneer een onder deze richtlijn vallende instelling of persoon, dan wel een werknemer of een lid van de leiding daarvan **te goeder trouw** de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten de in de artikelen 6 en 7 bedoelde inlichtingen verstrekt, vormt zulks geen schending van een verbod op onthulling van informatie uit hoofde van een overeenkomst of een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling en brengt zulks voor de instelling of de persoon, de werknemers of de leiding daarvan generlei aansprakelijkheid met zich.

Wanneer een onder deze richtlijn vallende instelling of persoon, dan wel een werknemer of een lid van de leiding daarvan de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten de in de artikelen 6 en 7 bedoelde inlichtingen verstrekt, vormt zulks geen schending van een verbod op onthulling van informatie uit hoofde van een overeenkomst of een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling en brengt zulks voor de instelling of de persoon, de werknemers of de leiding daarvan generlei aansprakelijkheid met zich, **tenzij er opzettelijk of door grove nalatigheid een onjuiste mededeling is gedaan.**

Motivering:

Het toepassingsgebied van de richtlijn wordt door dit voorstel uitgebreid tot verschillende beroepsgroepen, waarbij het vaak gaat om kleine en soms zelfs eenpersoonsbedrijven, die aan geen enkele vorm van wettelijke controle onderworpen zijn. Om misbruik te voorkomen en een zekere zorgvuldigheid te betrachten is de formulering “te goeder trouw” niet meer voldoende en behoeft verduidelijking.

(Amendement 30)

ARTIKEL 1, PUNT 10

Artikel 11 (richtlijn 91/308/EEG)

De lidstaten zien erop toe dat **de onder deze richtlijn vallende instellingen en personen:**

- 1.** passende procedures voor interne controle en communicatie invoeren om transacties die met het witwassen van geld verband houden, te voorkomen en te verhinderen;
- 2.** de nodige maatregelen nemen om hun werknemers met de bepalingen van deze richtlijn bekend te maken. Deze maatregelen houden onder meer in dat de betrokken werknemers deelnemen aan speciale opleidingsprogramma's om de

1. De lidstaten zien erop toe dat **de kredietinstellingen en financiële instellingen:**

- a)** passende procedures voor interne controle en communicatie invoeren om transacties die met het witwassen van geld verband houden, te voorkomen en te verhinderen;
- b)** de nodige maatregelen nemen om hun werknemers met de bepalingen van deze richtlijn bekend te maken. Deze maatregelen houden onder meer in dat de betrokken werknemers deelnemen aan speciale opleidingsprogramma's om de

activiteiten te leren onderkennen die met het witwassen van geld verband kunnen houden en in te zien hoe in die gevallen moet worden gehandeld.

activiteiten te leren onderkennen die met het witwassen van geld verband kunnen houden en in te zien hoe in die gevallen moet worden gehandeld.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de onder deze richtlijn vallende instellingen en personen toegang krijgen tot actuele informatie over de praktijken van witwassers en over kenmerken waaraan verdachte transacties kunnen worden herkend.

Motivering:

De eisen aan de nieuwe personen die in de richtlijn worden opgenomen moeten gezien de structuur en de werkwijze van deze beroepen binnen de perken van het redelijke blijven, om de gevraagde medewerking te waarborgen.

(Amendement 31)

ARTIKEL 1, PUNT 11

Artikel 12, lid 2 (richtlijn 91/308/EEG)

2. In geval van fraude, corruptie of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, werken de in artikel 6 bedoelde antiwitwasautoriteiten en de Commissie, binnen haar bevoegdheden, met elkaar samen om witwassen van geld te voorkomen en op te sporen. Zij wisselen daartoe relevante inlichtingen over verdachte transacties uit. De aldus uitgewisselde inlichtingen vallen onder het beroepsgeheim.

2. In geval van fraude, corruptie of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, werken de in artikel 6 bedoelde antiwitwasautoriteiten en de Commissie, binnen haar bevoegdheden, met elkaar samen om witwassen van geld te voorkomen en op te sporen. Zij wisselen daartoe relevante inlichtingen over verdachte transacties uit. De aldus uitgewisselde inlichtingen vallen onder het beroepsgeheim. ***De diensten van de Commissie kunnen alle nodige initiatieven terzake ondernemen.***

Motivering:

Het is nuttig erop te wijzen dat de diensten van de Commissie het initiatief kunnen nemen.

(Amendement 32)

ARTIKEL 1, PUNT 11

Artikel 12, lid 2 bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

2 bis. OLAF of een eventueel op te richten bureau van een Europees officier van justitie kunnen hun taken in het kader van de onderhavige richtlijn zonder beperkingen verrichten.

Motivering:

OLAF beschikt reeds over onderzoeksbevoegdheden. In gevallen waarin de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen in het geding zijn, mogen deze bevoegdheden niet worden ingeperkt.

(Amendement 33)

Bijlage

Identificatie van cliënten (natuurlijke personen) door kredietinstellingen en financiële instellingen bij transacties op afstand

Schrappen

Binnen het kader van de richtlijn dienen de volgende beginselen op identificatieprocedures bij financiële transacties op afstand van toepassing te zijn:

- i) De procedures moeten een adequate identificatie van de cliënt mogelijk maken.***
- ii) De procedures mogen enkel worden toegepast mits er geen goede reden is om aan te nemen dat persoonlijk contact wordt vermeden om de ware identiteit van de cliënt te verhullen, en er geen vermoeden van witwassen bestaat.***
- iii) De procedures mogen niet van toepassing zijn op transacties waarbij contant geld wordt gebruikt.***
- iv) Bij de in artikel 11, punt 1, van de richtlijn bedoelde procedures voor interne controle moet specifiek met transacties op afstand rekening worden gehouden.***
- v) Wanneer de tegenpartij van de instelling die de transactie verricht ("de uitvoerende instelling") een cliënt is, mag de identificatie volgens de volgende procedures geschieden:***
 - a) Door het dichtstbijzijnde bijkantoor of vertegenwoordigingsbureau van de uitvoerende instelling in te schakelen om de persoonlijke identificatie uit te voeren.***
 - b) Wanneer de identificatie zonder persoonlijk contact met de cliënt wordt uitgevoerd:***
 - moet een afschrift van het officiële identiteitsbewijs van de cliënt of mededeling van het officiële nummer van het identiteitsbewijs worden verlangd.***
 - Daarbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan de verificatie van het adres van de cliënt wanneer dit op het***

identiteitsbewijs is vermeld (bv. voor de met de transactie verband houdende documenten die per aangetekende post met bewijs van ontvangst naar het adres van de cliënt dienen te worden gezonden); moet de eerste betaling van de transactie worden verricht via een rekening op naam van de cliënt welke bij een kredietinstelling in de Europese Unie of in de Europese Economische Ruimte is geopend. De lidstaten kunnen toestaan dat de betalingen worden uitgevoerd via in derde landen gevestigde kredietinstellingen die een goede reputatie bezitten en gelijkwaardige antiwitwasnormen toepassen; moet de uitvoerende instelling zorgvuldig nagaan of de identiteit van de houder van de rekening via welke de betaling wordt verricht en die van de cliënt die op het identiteitsbewijs is vermeld (of die uit het identificatienummer kan worden opgemaakt) dezelfde zijn. Indien er in dit opzicht twijfels zijn, dient de uitvoerende instelling contact op te nemen met de kredietinstelling waarbij de rekening is geopend om de identiteit van de rekeninghouder te bevestigen. Blijft er nog twijfel bestaan, dan dient van de kredietinstelling een attest inzake de identiteit van de rekeninghouder te worden verlangd, waarin wordt bevestigd dat de identificatie naar behoren is uitgevoerd en dat de bijzonderheden in overeenstemming met de richtlijn zijn geregistreerd.

c) Bij sommige verzekeringstransacties kan van de identificatieplicht ontheffing worden verleend wanneer de betaling geschiedt door het debiteren van een rekening op naam van een onder de richtlijn vallende kredietinstelling (artikel 3, lid 8).

vi) Wanneer de tegenpartij van de uitvoerende instelling een andere instelling is die namens een cliënt optreedt:

a) is identificatie van de cliënt door de uitvoerende instelling niet vereist wanneer de tegenpartij in de Europese Unie of in de Europese Economische Ruimte is gevestigd (artikel 3, lid 7, van de richtlijn).

b) moet de instelling de identiteit van haar tegenpartij natrekken (tenzij deze goed

bekend is) door een betrouwbaar financieel adresboek te raadplegen wanneer de tegenpartij buiten de Europese Unie en de Europese Economische Ruimte is gevestigd. In geval van twijfel moet de instelling zich tot de toezichthoudende autoriteiten van het derde land wenden om bevestiging van de identiteit van haar tegenpartij te verkrijgen. De instelling moet tevens overgaan tot het treffen van "redelijke maatregelen om informatie te verkrijgen" omtrent de cliënt van haar tegenpartij (economische begunstigde van de transactie) (artikel 3, lid 5, van de richtlijn). Deze "redelijke maatregelen" kunnen gaan van het eenvoudig opvragen van naam en adres van de cliënt wanneer in het land een gelijkwaardige identificatieplicht geldt, tot het verlangen van een attest van de tegenpartij waaruit blijkt dat de identiteit van de cliënt naar behoren is geverifieerd en geregistreerd wanneer in het betrokken land geen gelijkwaardige identificatieplicht geldt.

vii) De bovenbeschreven procedures sluiten niet uit dat andere procedures kunnen worden gevolgd die naar het oordeel van de bevoegde autoriteiten even betrouwbaar zijn voor de identificatie bij financiële transacties op afstand.

Motivering:

De gedetailleerde voorschriften in de bijlage zijn veel te gecompliceerd en niet praktijkgericht. Het is wellicht zinvoller een algemene bepaling in artikel 3 op te nemen. Ook de huidige (eerste) richtlijn inzake het witwassen van geld van 1991 kent geen dusdanig gedetailleerde bijlage. De lidstaten hebben er tot dusver voldoende voor gezorgd dat de bepalingen betreffende de vaststelling van de identiteit ook bij transacties op afstand toereikend waren wat de strijd tegen het witwassen van geld betreft. Tegen de achtergrond van het subsidiariteitsbeginsel zou het dan ook aan de lidstaten moeten worden overgelaten deze gedetailleerde voorschriften vast te stellen.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van richtlijn 91/308/EEG van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (COM(1999) 352 - C5-0065/1999 - 1999/0152(COD))

(Medebeslissingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(1999) 352)¹,
 - gelet op artikel 251, lid 2 en artikel 95 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C5-0065/1999),
 - gelet op artikel 67 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en de adviezen van de Commissie begrotingscontrole, de Commissie juridische zaken en interne markt en de Economische en Monetaire Commissie (A5-0175/2000),
1. hecht zijn goedkeuring aan het aldus gewijzigde Commissievoorstel;
 2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in dit voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

¹ Nog niet in het Publicatieblad verschenen.

TOELICHTING

1. Inhoud en achtergrond van het Commissievoorstel

1.1 De richtlijn van 1991

De bestrijding van het witwassen van geld op het niveau van de Europese Unie begon in 1991 met de goedkeuring van richtlijn 91/308/EEG van de Raad van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld¹. De Commissie stelt nu voor deze richtlijn te wijzigen en aan te vullen. De richtlijn heeft vooral een preventief doel, omdat zij er in het ideale geval toe bijdraagt het financiële stelsel zodanig te beschermen dat potentiële witwassers er vanaf worden gehouden het voor hun praktijken te gebruiken.

Door de richtlijn wordt het witwassen van geld verboden, echter niet uitdrukkelijk strafbaar gesteld. Alleen van de opbrengsten van drugshandel wordt vastgelegd dat zij onder het witwasverbod vallen, terwijl de afzonderlijke lidstaten zelf moeten bepalen of de opbrengsten uit andere criminele activiteiten eronder vallen.

De lidstaten worden verplicht ervoor te zorgen dat kredietinstellingen en financiële instellingen de identiteit van hun cliënten controleren wanneer zij met hen zakelijke betrekkingen aangaan en afschriften en documenten gedurende een bepaalde tijd bewaren.

De sleutelbepaling van de richtlijn is echter dat de kredietinstellingen en financiële instellingen ertoe verplicht worden samen te werken met de autoriteiten, en dat het bankgeheim wordt opgeheven als er verdenking van witwaspraktijken bestaat. Kredietinstellingen en financiële instellingen moeten de bevoegde autoriteiten eigener beweging op de hoogte stellen van alle mogelijke aanwijzingen van witwaspraktijken. Deze meldingen hebben voor de instelling en de leiding geen nadelige gevolgen mits zij « te goeder trouw » handelen. De instellingen mogen verdachte transacties niet uitvoeren zonder tevoren de bevoegde autoriteiten op de hoogte te hebben gesteld.

Verder worden de lidstaten ertoe verplicht erop toe te zien dat de bepalingen van deze richtlijn, geheel of ten dele, ook zullen gelden voor andere beroepen en categorieën van ondernemingen die werkzaamheden verrichten welke in het bijzonder geschikt zijn om voor het witwassen van geld te worden gebruikt.

1.2 De ervaringen tot dusverre met de richtlijn en de bestrijding van witwaspraktijken

Sinds de inwerkingtreding van de richtlijn heeft de Commissie het Europees Parlement en de Raad twee verslagen over de omzetting van de richtlijn voorgelegd. Daarin wijst de Commissie erop dat het goedkeuren van de richtlijn ertoe geleid heeft dat het witwassen van geld inmiddels in alle lidstaten strafbaar is gesteld.

Er zijn echter nog geen tot tevredenheid stemmende gegevens over de verdere gevolgen van de richtlijn voorhanden. Er zijn weliswaar cijfers over de gemelde verdachte transacties bekend, maar er kunnen nog geen verbanden worden aangetoond tussen de meldingen van verdachte transacties en veroordelingen wegens het witwassen van geld resp. de activiteiten waarmee dat

¹ PB L 166 van 28.6.1991, blz. 77.

geld verdiend is. Voorzover er überhaupt gegevens bekend zijn, gaat het om een gering aantal veroordelingen en zijn er geen hoge bedragen mee gemoeid.

Hieruit blijkt meteen wat de twee belangrijkste problemen zijn bij de bestrijding van het witwassen van geld: de herkenbaarheid van de witwaspraktijk en het aantonen van een causaal verband tussen het basisdelict en de witwaspraktijk. De witwaspraktijken zijn op verschillende plaatsen (Verslagen van de Financial Action Task Force, UNDCP-werelddrugverslag) uitvoerig beschreven. De praktijken zijn zeer vernuftig en worden steeds aan de omstandigheden aangepast, waarbij gebruik gemaakt wordt van de nieuwste technologische mogelijkheden en steeds gereageerd wordt op de verscherpte wetgeving of bestaande verschillen in wetgeving. In de praktijk zijn volledig legitieme zaken amper te onderscheiden van witwaspraktijken, zodat het bijzonder moeilijk kan zijn een witwaspraktijk als zodanig te herkennen. In de regel is het voor een veroordeling wegens het witwassen van geld noodzakelijk dat er een causaal verband kan worden aangetoond tussen het basisdelict en de witwaspraktijk. Dit kan in de praktijk vaak niet worden aangetoond.

Ondanks deze moeilijkheden wordt er in het algemeen vanuit gegaan dat van de richtlijn een preventieve werking uitgaat. Dit blijkt o.a. uit het feit dat steeds vaker witwasmogelijkheden buiten de traditionele financiële sector worden opgespoord en benut. Dat is weer het gevolg van een tekortkoming in de richtlijn die alleen betrekking heeft op kredietinstellingen en financiële instellingen. In artikel 12 van de richtlijn worden de lidstaten er weliswaar toe verplicht erop toe te zien dat de bepalingen van deze richtlijn, geheel of ten dele, ook zullen gelden voor andere beroepen en categorieën van ondernemingen die werkzaamheden verrichten welke in het bijzonder geschikt zijn om voor het witwassen van geld te worden gebruikt, maar omdat niet vastgelegd wordt om welke activiteiten het gaat verschilt de praktijk per lidstaat.

Hetzelfde geldt voor de strafbare feiten die aan het witwassen voorafgaan. Ook hier wordt in de richtlijn alleen de drugshandel vermeld en kunnen de overige strafbare feiten door de lidstaten worden gedefinieerd. Daarom verschilt het scala van aan witwassen voorafgaande strafbare feiten per lidstaat.

1.3 De eisen van het Europees Parlement en de Raad

Het Europees Parlement heeft al in een vroeg stadium gewezen op deze tekortkomingen. Zo heeft het Parlement er reeds in zijn resolutie van 21 juni 1996 over het eerste verslag van de Commissie over de toepassing van de witwasrichtlijn bij de Commissie op aangedrongen vóór 5 maart 1998 een voorstel voor een herziening van de richtlijn in te dienen, om die beroepen en categorieën ondernemingen onmiddellijk in het toepassingsgebied van de richtlijn op te nemen, waarvan op goede gronden aangenomen kan worden dat zij activiteiten of handelingen verrichten die verband houden of in verband gebracht kunnen worden met witwaspraktijken. In zijn resolutie van 9 maart 1999 over het tweede Commissieverslag over de toepassing van bovengenoemde richtlijn heeft het Europees Parlement deze eis herhaald en o.a. de volgende gedetailleerde eisen aan een dergelijk herzieningsvoorstel gesteld:

"1...a) opname in het toepassingsgebied van de richtlijn van de beroepen waarvan de beoefenaars gevaar lopen betrokken te worden bij witwassen of misbruikt te worden door witwassers, zoals makelaars, kunsthandelaars, veilingmeesters, casino-exploitanten, wisselkantoorhouders, geldtransporteurs, notarissen, accountants, advocaten, belastingadviseurs en financiële controleurs, teneinde

- de in de richtlijn vervatte regels geheel of gedeeltelijk op hen toe te passen, of, indien nodig,
- andere regels op hen toe te passen, rekening houdend met de bijzondere omstandigheden van deze beroepen en vooral met volledige eerbiediging van hun specifieke zwijgplicht.."

Het Parlement heeft er bovendien in zijn eerste resolutie bij de lidstaten op aangedrongen voorzover zij dit nog niet gedaan hadden, hun wetgeving ter bestrijding van witwaspraktijken niet te beperken tot de opbrengsten van drugshandel, maar uit te breiden tot de opbrengsten van alle misdaden die in georganiseerd verband worden begaan.

Met name in het Actieplan ter bestrijding van de georganiseerde misdaad heeft ook de Raad eenzelfde eis gesteld. In aanbeveling 26 wordt erop aangedrongen dat "de rapportageplicht conform artikel 6 van de Witwasrichtlijn moet worden uitgebreid tot alle delicten in verband met ernstige criminaliteit en tot andere personen en beroepen dan de in de richtlijn genoemde financiële instellingen...".

1.4 Het Commissievoorstel tot wijziging van de richtlijn

Met het onderhavige voorstel gaat de Commissie in op de wensen van het Europees Parlement en de Raad.

Het voorstel moet de richtlijn van 1991 op de volgende centrale punten actualiseren en uitbreiden:

1. Het scala van "aan witwassen voorafgaande strafbare feiten" moeten worden uitgebreid, hetgeen inhoudt dat het witwassen in de zin van de richtlijn niet meer beperkt blijft tot de opbrengsten van drugshandel, maar ook geldt voor deelname aan activiteiten in verband met georganiseerde criminaliteit en fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten die de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen schaden.
2. De verplichtingen van de richtlijn worden onverminderd uitgebreid tot verschillende niet-financiële activiteiten en beroepen (externe accountants, balanscontroleurs, makelaars in onroerend goed, handelaren in edele metalen, geldtransporteurs, casino-exploitanten, -eigenaren en -beheerders). Zij gelden met name voor notarissen en andere onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen met betrekking tot bepaalde activiteiten, waarbij het risico van witwassen bijzonder hoog is. Bij deze beroepen hoeven verdachte transacties niet noodzakelijkerwijs gemeld te worden aan de bevoegde autoriteiten, maar kunnen bijvoorbeeld ook aan de notariële broederschap of een andere beroepsorganisatie worden gemeld.
3. De Commissie en de nationale autoriteiten moeten in het geval van onwettige activiteiten die de financiële belangen van de Gemeenschap schaden samenwerken.

Bovendien wordt de definitie van kredietinstellingen en financiële instellingen nader gedefinieerd en wordt een gedragscode voor transacties op afstand, dat wil zeggen transacties waarbij geen rechte contact met de klant plaatsvindt, opgesteld.

2. Beoordeling van het Commissievoorstel

Allereerst moet het Commissievoorstel worden toegejuicht. Raad, Commissie en Parlement zijn het erover eens dat uitbreiding van de richtlijn noodzakelijk is. Bij de beoordeling van het Commissievoorstel hoeven geen fundamentele vragen te worden gesteld over de doelstellingen en de noodzakelijkheid van de voorgenumen wijzigingen. Er hoeft alleen maar te worden beoordeeld of in de Commissietekst voldoende rekening gehouden wordt met deze doelstellingen, of er nog aanvullingen nodig zijn, of de bepalingen toepasbaar zijn of dat de doelstellingen op andere wijze beter verwezenlijkt kunnen worden.

Om de juistheid van de wijzigingen van de Commissie te kunnen beoordelen, dient er eerst op te worden gewezen, dat de richtlijn slechts een bouwsteen is van een algemeen systeem ter bestrijding van het witwassen van geld. Zij hoeft alleen aan die eisen te voldoen die niet door andere maatregelen beter geregeld kunnen worden.

2.1 De uitbreiding van het scala van voorafgaande strafbare feiten

De uitbreiding van het scala van voorafgaande strafbare feiten tot "georganiseerde criminaliteit" is in de grond van de zaak juist, maar dient ook hiertoe beperkt te blijven. Uw rapporteur is ook van mening dat georganiseerde criminaliteit als voorafgaand strafbaar feit een haalbaardere basis biedt dan de categorie van het "ernstige delict" met een bepaalde minimumstraf, waarvoor gekozen werd in het gemeenschappelijk optreden van de Raad¹ inzake het witwassen van geld, de identificatie, opsporing, bevrozing, inbeslagneming en confiscatie van hulpmiddelen en van de opbrengsten van misdrijven.

Hier rijst de tot dusverre internationaal en op EU-niveau nog altijd niet eenduidig beantwoorde vraag wat onder "georganiseerde criminaliteit" moet worden verstaan. Een dergelijke definitie ontbreekt ook in het Commissievoorstel. Er zou echter toch een poging hiertoe gedaan moeten worden.

2.2 De regelingen voor beroepen buiten de eigenlijke financiële sector

Het Commissievoorstel onderwerpt de nu opgenomen beroepen, met uitzondering van de "notarissen en andere onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen" aan dezelfde plichten als de kredietinstellingen en financiële instellingen. Dit is in principe juist omdat deze personen op dezelfde wijze misbruikt kunnen worden voor het witwassen van geld als genoemde instellingen. De dagelijkse praktijk van deze beroepsgroepen verschilt echter sterk van die van kredietinstellingen en financiële instellingen, wat ertoe leidt dat toepassing van dezelfde bepalingen niet altijd haalbaar is. Zo lijkt het overdreven en voor het beoogde doel van deze richtlijn niet nodig dat bijvoorbeeld makelaars in onroerend goed de identiteit van hun cliënten reeds controleren bij het aangaan van een zakelijke betrekking. Er wordt bijvoorbeeld al een zakelijke betrekking aangegaan wanneer er na een telefonisch verzoek informatie over een bepaald object wordt verstuurd. Ook kunnen de verplichtingen die gelden voor kredietinstellingen en financiële instellingen - die toch in de regel een zekere omvang hebben -, niet op dezelfde wijze gelden voor veelal met weinig personeel werkende beoefenaren van vrije beroepen. Hier moeten de nodige aanpassingen worden aangebracht.

¹ PB L 333 van 9.12.1998, blz. 1.

De door de Commissie voorgestelde bijzondere regeling voor notarissen en andere onafhankelijke beoefenaren van juridische beroepen zijn eveneens in principe juist. Hier moet echter gepreciseerd worden dat alle onafhankelijke beoefenaren van juridische en ook fiscale beroepen worden bedoeld. Verder heeft het Europees Parlement reeds in zijn resolutie (zie boven) geëist dat de beroepsgebonden zwijgplicht van deze beroepen gewaarborgd moet worden. Dat is door de Commissie niet in alle punten voldoende uitgewerkt, zodat hier nog de nodige aanpassingen moeten worden aangebracht.

2.3 De regelingen voor de transacties op afstand

De nieuwe mogelijkheden in het betalingsverkeer zoals *directbanking* of *prepaid cards* bieden ook nieuwe mogelijkheden voor het witwassen van geld. Bij deze transacties is een rechtstreeks contact tussen cliënt en de instelling niet meer noodzakelijk. De transacties kunnen via computer, telefoon en fax worden afgehandeld. Om het misbruik door witwassers zoveel mogelijk te verhinderen, moeten strenge eisen worden gesteld aan de controle van de identiteit van de cliënt.

Het voorstel van de Commissie beperkt zich echter tot de in de bijlage vastgelegde regels voor kredietinstellingen en financiële instellingen. Ook in de beroepen die nu voor het eerst in de richtlijn worden opgenomen kunnen transacties op afstand worden uitgevoerd. Een advocaat kan bijvoorbeeld per fax een cliënt aannemen zonder deze persoonlijk te kennen. Voorzover haalbaar moeten de bepalingen inzake de controle van de identiteit van de cliënt daarom ook gelden voor deze personen.

2.4 De financiële belangen van de Europese Gemeenschappen

Fraude, corruptie of andere onwettige activiteiten, die de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen schaden, moeten naar de mening van de Commissie worden opgenomen in het scala van aan witwassen voorafgaande strafbare feiten. Bovendien is dit het enige terrein waarop de Commissie in het kader van de richtlijn een samenwerking tussen de voor bestrijding van witwaspraktijken bevoegde autoriteiten en de Commissie voorziet. Helaas geeft de Commissie noch in het voorstel voor een richtlijn zelf noch in de toelichting een verklaring voor deze algemene opneming van onwettige activiteiten die de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen schaden.

In plaats daarvan wijst zij er in de toelichting op dat de maatregelen ter bestrijding van het witwassen van geld grotendeels op de bereidwilligheid en inspanningen steunen van met name de financiële sector en dat dit ook voor de nieuwe activiteiten en beroepen geldt. Daarom is zij tot de conclusie gekomen dat een meldplicht op basis van ernstige strafbare feiten te ruim zou kunnen blijken te zijn maar dat de medewerking gewaarborgd is wanneer de meldplicht beperkt wordt tot activiteiten die met georganiseerde misdaad verband houden. Al deze argumenten snijden hout, leiden echter tot de conclusie dat alleen zware gevallen van fraude en corruptie die de financiële belangen van de Europese Unie schaden, zoals gedefinieerd in artikel 1, sub e) van het Tweede Protocol van 19 juni 1997 bij de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen¹ in de richtlijn opgenomen dienen te worden.

¹ PB C 221 van 19.7.1997, blz. 12.

3. Een efficiënt systeem ter bestrijding van witwaspraktijken in de Europese Unie

Zoals reeds gezegd, is de witwasrichtlijn slechts een bouwsteen in een nog te creëren algemeen Europees systeem, dat gericht moet zijn op effectieve voorkoming en bestrijding van witwaspraktijken. Een dergelijk systeem moet niet alleen het financiële stelsel beschermen, maar ook effectieve mogelijkheden bieden tot confiscatie van en beslaglegging op opbrengsten uit strafbare handelingen, de strafrechtelijke vervolging van witwassers buiten de landsgrenzen met inschakeling van Europol vergemakkelijken en door middel van internationale samenwerking de uitwijkmogelijkheden van witwassers verkleinen.

Met het gemeenschappelijk optreden inzake het witwassen van geld, de identificatie, opsporing, bevrozing, inbeslagneming en confiscatie van hulpmiddelen en van de opbrengsten van misdrijven¹ zijn reeds de eerste zij het ontoereikende pogingen gedaan om de mogelijkheid tot confiscatie te verbeteren.

Een ander gebied dat direct verband houdt met de richtlijn is de samenwerking en uitwisseling van gegevens tussen de voor de bestrijding van witwassen bevoegde autoriteiten van de lidstaten. In de Raad wordt reeds gewerkt aan een besluit inzake de samenwerking en de uitwisseling van gegevens van de antiwitwasautoriteiten van de lidstaten.

Verder verwacht het Parlement van de Raad dat hij zijn inspanningen ter bestrijding van het witwassen van geld op alle terreinen versterkt en daarbij optimaal gebruik maakt van het Verdrag van Amsterdam en dat hij het Parlement volledig bij dit proces betreft.

¹ PB L 333 van 9.12.1998, blz. 1.

1 februari 2000

ADVIES VAN DE COMMISSIE BEGROTINGSCONTROLE

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van richtlijn 91/308/EEG van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (COM(1999) 352 - C5-0065/1999 - 1999/0152 (COD)) (verslag-Lehne – "Hughes"-procedure)

Rapporteur voor advies: Diemut R. Theato

PROCEDUREVERLOOP

De Begrotingscommissie benoemde op haar vergadering van 13 oktober 1999 Diemut R. Theato tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 6 en 7 december 1999 en 25/26 januari 2000.

Op dezelfde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de hierna volgende conclusies.

Bij de stemming waren aanwezig: de leden Diemut R. Theato, voorzitter en rapporteur voor advies; Herbert Bösch en Freddy Blak, ondervoorzitters; Mogens Camre, Paulo Casaca, Gianfranco Dell'Alba, Christos Folias (verving Raffaele Costa), Thierry B. Jean-Pierre, Bashir Khanbai, Helmut Kuhne, Brigitte Langenhagen, John Joseph McCartin (verving José Javier Pomés-Ruiz), Eluned Morgan, Jan Mulder (verving Antonio Di Pietro), Bart Staes, Gabriele Stauner, Giovanni Pittella (verving Michiel van Hulsten) en Heide Rühle (verving Claude Turmes).

ALGEMENE OPMERKINGEN

Zoals de Commissie terecht stelt, is de witwasrichtlijn van 1991 een mijlpaal in de strijd tegen het witwassen van misdaadgeld en tegen de potentieel zeer schadelijke invloed daarvan op het financiële stelsel¹. Het Parlement heeft actief bijgedragen aan de totstandkoming van de richtlijn² in 1990³ en 1991⁴. Reeds toen was duidelijk dat de beroepen die in aanraking komen met witwassen van geld ook buiten de strikt gedefinieerde financiële sector kunnen vallen⁵.

De eerste stap beperkte zich echter noodzakelijkerwijs tot de financiële sector, die in de eerste plaats gedestabiliseerd zou kunnen raken, en anderzijds ook het meest voor de hand liggende object voor het witwassen van met misdaad verkregen geld zou zijn.

¹ Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van Richtlijn 91/308/EEG van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (COM(1999) 352 – C5-0065/1999 – 1999/0152(COD)), blz. 2, 5de alinea.

² Richtlijn 91/308/EEG.

³ PB C 324 van 24.12.1990, blz. 197 – 264.

⁴ PB C 129 van 20.05.1991, blz. 66 – 90.

⁵ Zie artikel 12 dat al een opening bood voor wetgeving op andere werkterreinen.

Nu kan een stap verder worden gedaan, of men kan zelfs enkele stappen verder gaan. Allereerst moet voor het goede begrip worden onderscheiden tussen het melden van vermoedens van witwassen, het verbod van (medewerking aan) witwassen en het strafbaarstellen van het witwassen of vormen van medewerking aan het witwassen van geld afkomstig uit misdadige bronnen. Deze drie aspecten werden reeds in de richtlijn van 1991 bestreken.

De doelstellingen van de voorgestelde verbetering van de richtlijn zijn duidelijk:

- a. de verruiming van het witwasverbod van de opbrengsten van drugshandel tot de opbrengsten van alle vormen van georganiseerde criminaliteit;
- b. de uitbreiding van de in de richtlijn vastgelegde verplichtingen tot bepaalde niet financiële activiteiten en beroepen;
- c. samenwerking tussen de nationale autoriteiten en de Commissie wanneer er onwettige activiteiten plaatsvinden die schadelijk zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen.

Het laatste is van bijzonder belang voor de Commissie begrotingscontrole.

Procedure

De rapporteur voor advies is van mening dat, gezien de verschillende doelstellingen van de maatregel en gezien het feit dat deze doelstellingen duidelijk gescheiden en binnen het gebied van verschillende commissies liggen, een versterkte vorm van samenwerking tussen de commissies van het Europees Parlement noodzakelijk is ("procedure-Hughes").

Algemene context

Bij de richtlijn tegen witwassen van geld van 1991 ging het vooral om een reglementering die betrekking had op de financiële sector. Ook toen was de grens echter al ruimer gelegd aangezien artikel 12 de lidstaten aanmoedigde andere beroepen of ondernemingen binnen dezelfde reglementering te brengen als de financiële instellingen. Het ging niet alleen om een bankenregulerende maatregel, maar tevens om de instelling van een strafrechtelijke aanpak van witwassen van geld.

De strafrechtelijke aanpak dient, naast de huidige verruiming van de verplichte werkingssfeer van de richtlijn voor wat betreft de beroepen, ook te gelden voor de beschrijving van de illegale handelingen die worden bestreken. De wetgeving betreffende bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschappen en de instelling van OLAF zijn belangrijke recente stappen ter bestrijding van de misdaad, maar staan ook op zichzelf om de financiën van de Gemeenschap te beschermen. De eenheid van het Gemeenschapsrecht moet worden gewaarborgd in die zin dat men de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap niet reeds bij de volgende maatregel weer moet vergeten te integreren. Het argument dat het altijd gaat om georganiseerde misdaad is niet juist. Bepaalde grote fraudes en corruptiezaken behoeven niet altijd onder georganiseerde misdaad te vallen.

Hoewel wij niet tot een afsluitend oordeel kunnen komen, zou men een grensbedrag kunnen invoeren met betrekking tot melding aan de diensten van de Commissie betreffende een vermoeden van witwassen van Gemeenschapsmiddelen. Het probleem daarbij is echter dat de in de richtlijn reeds genoemde bedragen in principe betrekking hebben op de controle maar niet op een vermoeden. Wij zouden ervan uit kunnen gaan dat dit voor de financiële belangen van de

Gemeenschap ook kan gelden, zodat in principe zaken van extreem weinig gewicht het systeem niet zullen versoppen.

Verduidelijking van het Commissievoorstel

Op twee punten moet naar onze mening het Commissievoorstel worden verduidelijkt. Het eerste punt betreft de duidelijke opdracht die artikel 280 geeft en die men in het Commissievoorstel iets te vaag terugvindt. Het tweede punt betreft de initiatieven voor samenwerking die gezien de taakomschrijving van OLAF en de bewoordingen van artikel 280, ook door de Commissiediensten kunnen worden genomen. Om een stap vooruit te maken kan reeds worden verwezen naar een in te stellen Europese procureur. Het Europees Parlement heeft reeds om deze procureur verzocht, Commissaris Vitorino heeft zich er reeds voor uitgesproken, de Commissie van Wijzen en de Rekenkamer zijn er voor en bovendien heeft de verantwoordelijke Commissaris Barnier dit punt bij de wijziging van de Verdragen aan de orde gesteld.

Verslag van de verantwoordelijke commissie

Het ontwerpverslag van de verantwoordelijke commissie is met veel expertise geschreven en kan bijna geheel worden gevolgd, behalve daar waar het gaat om het schrappen van de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap. Gezien het belang hiervan en gezien het belang van de link tussen geldwassen op dit gebied en de andere vormen van geldwassen, kunnen wij deze aanpak niet volgen.

CONCLUSIES

De Commissie begrotingscontrole verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken de volgende amendementen in haar verslag op te nemen:

Tekst voorgesteld door de Commissie

Amendementen

(Amendement 1)
Vijftiende overweging bis (nieuw)

15 bis. overwegende dat fraude, corruptie en enigerlei andere onwettige activiteiten die de overheidsbegrotingen, met inbegrip van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, schaden eveneens onder de bepalingen inzake melding van verdachte transacties en het verbod op het witwassen van geld moeten vallen en strafbaar moeten worden gesteld;

Motivering:

Het witwasverbod in de richtlijn dient uitdrukkelijk ook van toepassing te zijn op transacties waardoor de financiële belangen van de Gemeenschappen worden geschaad. De vigerende richtlijn omvat echter drie elementen: melding van verdachte transacties, witwasverbod en strafbaarstelling.

De bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap zou uitdrukkelijk moeten worden vermeld. In de paragrafen 51 t/m 58 van de conclusies van Tampere wordt de opname van de bescherming van de financiële belangen gesteund.

(Amendement 2)
Zestiende overweging

Overwegende dat ***in dergelijke gevallen van fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten, de voor de bestrijding van het witwassen van geld*** verantwoordelijke autoriteiten van de lidstaten en de Commissie met elkaar dienen samen te werken ***en relevante informatie dienen uit te wisselen;***

overwegende dat de verantwoordelijke autoriteiten van de lidstaten en de Commissie ***bij de uitvoering van de voornoemde maatregelen met elkaar samenwerken, zoals bepaald in artikel 280 van het Verdrag, en dat de diensten van de Commissie daarbij de nodige initiatieven kunnen nemen;***

Motivering:

Overeenkomstig artikel 280 van het EG-verdrag zijn de diensten van de Commissie en de lidstaten belast met de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap en dienen zij daarbij samen te werken. Hieruit kan worden afgeleid dat ook de diensten van de Commissie initiatieven kunnen nemen.

(Amendement 3)
Artikel 1, lid E

E. "criminele activiteit":
- een in artikel 3, lid 1, onder a), van het Verdrag van Wenen omschreven strafbaar feit⁽¹⁾;
- deelneming aan activiteiten die met georganiseerde criminaliteit verband houden;
- fraude, corruptie of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en
– elke andere criminele activiteit die voor deze richtlijn door iedere lidstaat als zodanig is omschreven;

E. "criminele activiteit":
- een in artikel 3, lid 1, onder a), van het Verdrag van Wenen omschreven strafbaar feit⁽¹⁾;
- deelneming aan activiteiten die met georganiseerde criminaliteit verband houden;
- fraude, corruptie of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn voor de overheidsbegrotingen, met inbegrip van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en
- elke andere criminele activiteit die voor deze richtlijn door iedere lidstaat als zodanig is omschreven;

⁽¹⁾ Verdrag van de Verenigde Naties tegen sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen, gesloten te Wenen op 19 december 1988.

⁽¹⁾ Verdrag van de Verenigde Naties tegen sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen, gesloten te Wenen op 19 december 1988.

Motivering:

Fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Gemeenschappen worden geschaad of zouden kunnen worden geschaad dienen als ernstige strafbare feiten te worden beschouwd.

(Amendement 4)
ARTIKEL 1, PUNT 11
Artikel 12, lid 2

2. In geval van fraude, corruptie of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, werken de in artikel 6 bedoelde antiwitwasautoriteiten en de Commissie, binnen haar bevoegdheden, met elkaar samen om witwassen van geld te voorkomen en op te sporen. Zij wisselen daartoe relevante inlichtingen over verdachte transacties uit. De aldus uitgewisselde inlichtingen vallen onder het beroepsgeheim.

2. In geval van fraude, corruptie of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, werken de in artikel 6 bedoelde antiwitwasautoriteiten en de Commissie, binnen haar bevoegdheden, met elkaar samen om witwassen van geld te voorkomen en op te sporen. Zij wisselen daartoe relevante inlichtingen over verdachte transacties uit. De aldus uitgewisselde inlichtingen vallen onder het beroepsgeheim. ***De diensten van de Commissie kunnen alle nodige initiatieven ter zake ondernemen.***

Motivering:

Het is nuttig erop te wijzen dat de diensten van de Commissie het initiatief kunnen nemen.

(Amendement 5)
ARTIKEL 1, PUNT 11
Artikel 12, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. OLAF of een eventueel op te richten bureau van een Europees officier van justitie kunnen hun taken in het kader van de onderhavige richtlijn zonder beperkingen verrichten.

Motivering:

OLAF beschikt reeds over onderzoeksbevoegdheden. In gevallen waarin de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen in het geding zijn, mogen deze bevoegdheden niet worden ingeperkt.

22 maart 2000

ADVIES VAN DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE COMMISSIE

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van richtlijn 91/308/EEG van de Raad van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (COM(1999) 352 – C5-0065/1999 – 99/0152(COD)) (verslag-Klaus-Heine Lehne)

Rapporteur voor advies: Mihail Papayannakis

PROCEDUREVERLOOP

De Economische en Monetaire Commissie benoemde op haar vergadering van 22 september 1999 Mihail Papayannakis tot rapporteur voor advies.

Zij behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 6 december 1999, 22 februari en 22 maart 2000.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 28 stemmen voor bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de conclusies ervan.

Bij de stemming waren aanwezig: Christa Randzio-Plath (voorzitter), José Manuel García-Margallo y Marfil (ondervoorzitter), Mihail Papayannakis (rapporteur voor advies), Hans Blokland, Jonathan Evans, Ingo Friedrich, Carles-Alfred Gasòliba i Böhm, Roger Helmer (verving Charles Tannock), Christopher Huhne, Pierre Jonckheer, Othmar Karas, Giorgos Katiforis, Pii-Noora Kauppi, Gorka Knörr Borràs, Christoph Werner Konrad, Wilfried Kuckelkorn (verving Robert Goebbels), Jules Maaten, Thomas Mann, Ioannis Marinou, Juan Andreas Naranjo Escobar (verving José Javier Pomés Ruiz), Fernando Pérez Royo, Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Olle Schmidt, Peter William Skinner, Marianne L.P. Thyssen, Bruno Trentin, Ieke van den Burg en Theresa Villiers.

BEKNOPTE MOTIVERING

Het voorstel van de Commissie tot wijziging van richtlijn 91/308/EEG betreffende het witwassen van geld¹ vormt de eerste wezenlijke herziening ervan. Het hoofddoel van de basisrichtlijn blijft hetzelfde en wordt niet herzien. Bijgevolg blijft de bestrijding van het witwassen van inkomsten uit criminele activiteiten het enige doel, maar de voorgestelde middelen zouden wel eens ondoeltreffend kunnen zijn, en dit om twee redenen. De eerste heeft betrekking op het kader waarin de gewijzigde richtlijn moet worden toegepast, dat zich beperkt tot de Europese Unie zonder oog te hebben voor de internationalisering van de georganiseerde misdaad. De tweede reden betreft de omvang en de middelen waarover de nieuwe georganiseerde misdaad beschikt.

¹ PB L 166 van 28.6.1991, blz. 77.

Overeenkomstig artikel 17 van de basisrichtlijn heeft de Commissie twee verslagen opgesteld waarover het EP op zijn beurt eveneens twee verslagen heeft uitgebracht¹. In haar adviezen heeft de Economische en Monetaire commissie vooral de aandacht willen vestigen op de twee fundamentele aspecten van het witwassen van geld. Het eerste had (en heeft) betrekking op de stabiliteit van de markten en in het bijzonder van de financiële markten, die een weerslag had (en heeft) op het monetair beleid. De kapitaalstromen afkomstig van illegale activiteiten zijn immers een belangrijk onderdeel van de wereldeconomie en beïnvloeden alle factoren die deel uitmaken van het muntbeleid: geldaanbod, omloopsnelheid, beleggingsvorm, stabiliteit, enz. Bovendien ondermijnen ze de efficiëntie van de toezichhoudende autoriteiten en versterken ze de zwarte economie. Het tweede aspect had (en heeft) betrekking op het toepassingsgebied van de richtlijn dat enkel de drugshandel dekte en tal van andere illegale activiteiten erbuiten liet.

De ontwerp-richtlijn verruimt het toepassingsgebied met de bedoeling bijkomende activiteiten van de georganiseerde misdaad te dekken, maar definieert deze niet². Verder zijn nogal wat artikelen van de ontwerp-richtlijn onduidelijk en eerder gebrekkig geformuleerd. De rapporteur voor advies stelt bijgevolg enkele amendementen voor om het toepassingsgebied van de 'kredietinstelling' tot elektronisch geld uit te breiden, in de richtlijn activiteiten en beroepen op te nemen die deze nog niet vermeldt en enkele aspecten van de basisrichtlijn te verduidelijken.

Toelichting bij enkele amendementen

Het amendement betreffende artikel 1, punt A vult de Commissietekst aan, d.w.z. behoudt artikel 1 van de basisrichtlijn 91/308/EEG van de Raad maar verwijst tevens naar het recentste Commissievoorstel voor een richtlijn van het Parlement en de Raad inzake elektronisch geld. Wat zegt de basisrichtlijn? De strijd tegen het witwassen van geld kan enkel worden gewaarborgd als de kredietinstellingen en de financiële instellingen in het kader van de EG samenwerken met de toezichhoudende autoriteiten van de lidstaten, waarvoor het regelgevend kader in drie richtlijnen is vastgelegd: 98/31/EG³, 98/32/EG⁴ en 98/33/EG⁵. De definitie van de term 'kredietinstelling' is evenwel vastgelegd in richtlijn 77/780/EEG⁶.

Wat schrijft richtlijn 91/308/EEG betreffende het witwassen van geld voor? Dat de kredietinstellingen en de financiële instellingen van hun klanten legitimatie moeten verlangen, adequate bewijsstukken moeten bewaren en programma's moeten opzetten ter bestrijding van inkomsten uit illegale activiteiten. Verder zijn zij verplicht elke verdachte transactie aan de toezichhoudende autoriteiten te melden. Overeenkomstig de drie bovengenoemde richtlijnen en richtlijn 91/308/EEG kan het bankgeheim worden opgeheven indien de toezichhoudende autoriteiten dit nodig achten.

¹ Zie COM(1995) 54, het verslag-Lehne (A4-0187/96) en de resolutie van het EP in PB C 198 van 8.7.1996, blz. 245, evenals COM(1998) 401, het verslag-Newman (A4-0093/1999) en de resolutie van het EP van 9 maart 1999 in de notulen van de plenaire vergadering (PE 277.742).

² De richtlijn zou bijvoorbeeld kunnen verwijzen naar activiteiten zoals illegale handel in wapens en nucleair materiaal, diefstal van kunstwerken, fraude met kredietkaarten, handel in clandestiene vreemdelingen, smokkel, handel in blanke slavinnen, chantage, diefstal van en handel in auto's, enz.

³ PB L 204 van 21.7.1998, blz. 13.

⁴ PB L 204 van 21.7.1998, blz. 26.

⁵ PB L 204 van 21.7.1998, blz. 29.

⁶ PB L 320 van 17.12.1977, blz. 30.

Dit amendement voegt aan de definitie van de term kredietinstelling gewoon het recente voorstel (inmiddels gemeenschappelijk standpunt) over elektronisch geld toe. Waarom? Ten eerste, omdat deze richtlijn bepaalt wat 'instellingen voor elektronisch geld' zijn. Ten tweede, omdat ze het wetgevend kader vastlegt voor de oprichting en de werking van instellingen die elektronisch geld uitgeven. De instellingen voor elektronisch geld behoren echter niet tot de kredietinstellingen en vallen bijgevolg niet onder de drie bovengenoemde, van kracht zijnde bankrichtlijnen. Dit amendement vult de definitie van kredietinstelling aan om er ook de instellingen voor elektronisch geld in op te nemen.

Het amendement betreffende artikel 1, punt B, subalinea 3 raakt niet aan de kredietinstellingen waarvan sprake in richtlijn 89/646/EEG¹ en aan de wissel- en geldovermakingskantoren en verzekeringsmaatschappijen uit de ontwerprichtlijn. Het voegt echter de in richtlijn 85/611/EEG² bepaalde 'beheermaatschappijen' van de instellingen voor collectieve belegging in effecten (ICBE's) toe aan de term 'beleggingsonderneming', omdat de twee recente Commissievoorstellen tot wijziging van richtlijn 85/611/EEG de 'beheermaatschappij van ICBE's' in wezen veranderen in een 'beleggingsonderneming'.

Het amendement betreffende artikel 1, punt B, subalinea 3 bis vult de definitie van 'financiële instelling' eveneens aan met de 'toezichthoudende autoriteiten voor de beurs, de wisselmarkt en hun afgeleide producten'.

Artikel 2 bis van de ontwerprichtlijn is volkomen nieuw. Het breidt de waaier beroepsactiviteiten uit die onder de verplichtingen van de basisrichtlijn vallen. De natuurlijke en rechtspersonen die tot deze groep behoren en aansprakelijk kunnen worden gesteld, zijn vrij talrijk en werden overigens door het EP voorgesteld in zijn resolutie van 9 maart 1999. Dus:

Het amendement betreffende artikel 2 bis, sub 3) voegt gewoon de 'belastingadviseurs' toe omdat hun werkzaamheden nauw aansluiten bij deze van externe accountants en financiële controleurs.

Het amendement betreffende artikel 2 bis, sub 6) voegt de 'huizen die goederen en kunstwerken veilen' toe aan de handelaren in edelstenen of edele metalen.

Het amendement betreffende artikel 2 bis, sub 8) herstelt het evenwicht. Aan de casino's worden immers ook de 'kansspelen' toegevoegd.

Het amendement betreffende artikel 2 bis, sub 8 bis) is van fundamenteel belang omdat buitenlandse activiteiten worden opgenomen in de bepalingen van richtlijn 91/308/EEG betreffende het witwassen van geld. Dit is een ernstige zaak en de EU moet een bijzondere inspanning leveren, misschien via compensaties, om de landen die de vestiging van buitenlandse activiteiten toelaten, ervan te overtuigen een deftige regelgeving en toezicht te ontwikkelen of op te leggen.

De twee amendementen betreffende artikel 3, lid 2 en artikel 3 bis moeten als één geheel worden gezien en proberen de bijlage (zoals deze door de Commissie is voorgesteld) tot een echt artikel om te vormen.

¹ PB L 386 van 30.12.1989.

² PB L 375 van 31.12.1985.

CONCLUSIES

De Economische en Monetaire Commissie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken de volgende amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen

(Amendement 1)

Tiende overweging bis (nieuw)

overwegende dat het voor alle lidstaten wenselijk is toezichhoudende autoriteiten op te richten met specifieke bevoegdheden voor het toezicht op de activiteiten van wisselkantoren en geldovermakingskantoren om ervoor te zorgen dat deze richtlijn behoorlijk wordt toegepast,

Motivering:

Dergelijke activiteiten zijn momenteel onvoldoende gereguleerd. De richtlijn kan slechts behoorlijk worden uitgevoerd als er op deze activiteiten behoorlijk toezicht wordt uitgeoefend.

(Amendement 2)

Drieëntwintigste overweging

overwegende dat de werkingssfeer van de bepalingen van de richtlijn tot ***notarissen en onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen*** moet worden uitgebreid, voor zover deze een gegeven aantal specifieke financiële of zakelijke transacties verrichten waarbij er een groot gevaar bestaat dat de diensten van deze beroepsbeoefenaars worden misbruikt om de opbrengsten van drugshandel of georganiseerde criminaliteit wit te wassen,

overwegende dat de werkingssfeer van de bepalingen van de richtlijn tot ***beoefenaars van vrije beroepen die juridisch of fiscaal advies verlenen*** moet worden uitgebreid, voor zover deze een gegeven aantal specifieke financiële of zakelijke transacties verrichten waarbij er een groot gevaar bestaat dat de diensten van deze beroepsbeoefenaars worden misbruikt om de opbrengsten van drugshandel of georganiseerde criminaliteit wit te wassen,

Motivering:

Met het oog op gelijke behandeling moeten niet alleen notarissen en andere zelfstandige juristen worden opgenomen, maar moeten eerder alle beoefenaars van vrije beroepen die juridisch of fiscaal advies verlenen, bij het toepassingsgebied van de richtlijn worden betrokken.

(Amendement 3)

Vierentwintigste overweging

overwegende dat het evenwel niet passend zou zijn dat de richtlijn aan een onafhankelijk(e) advocaat

overwegende dat het evenwel niet passend zou zijn dat de richtlijn aan een onafhankelijk(e) advocaat

(advocatenkantoor) die (dat) een cliënt in rechte vertegenwoordigt, de verplichting oplegt vermoedens van witwassen te melden,

(advocatenkantoor) **of een fiscaal adviseur** die (dat) een cliënt in rechte vertegenwoordigt, de verplichting oplegt vermoedens van witwassen te melden,

Motivering:

De uitzondering voor de meldingsplicht waarin in overweging 24 wordt voorzien, moet consequent worden toegepast en dus gelden voor alle beoefenaars van beroepen die juridisch en fiscaal advies verlenen.

(Amendement 4)
Artikel 1, punt A

A. "kredietinstelling": een instelling als omschreven in artikel 1, eerste streepje, van richtlijn 77/780/EEG, alsmede een bijkantoor, als omschreven in artikel 1, derde streepje, van voornoemde richtlijn in de Gemeenschap, van een kredietinstelling met hoofdkantoor binnen of buiten de Gemeenschap;

A. "kredietinstelling": een instelling als omschreven in artikel 1, eerste streepje, van richtlijn 77/780/EEG, alsmede een bijkantoor, als omschreven in artikel 1, derde streepje, van voornoemde richtlijn in de Gemeenschap, van een kredietinstelling met hoofdkantoor binnen of buiten de Gemeenschap, **zoals gewijzigd door artikel 1 van richtlijn .../.../EG betreffende de oprichting, de werking en het behoorlijk toezicht op de activiteiten van instellingen voor elektronisch geld.**

Motivering:

Omdat de term 'kredietinstellingen' als omschreven in richtlijn 77/780/EEG, door twee Commissievoorstellen zou worden gewijzigd, met name dat betreffende de 'instellingen voor elektronisch geld' (COM(1998) 461 – C4-0531/1998) en het andere tot wijziging van richtlijn 77/780/EG met de bedoeling ook de 'instellingen voor elektronisch geld' op te nemen (COM(1998) 461 – C4-0532/1998); en omdat het EP in zijn resolutie van 9 maart 1999 over het tweede Commissieverslag betreffende de tenuitvoerlegging van de witwasrichtlijn, de Commissie en de ECB heeft verzocht voorstellen te doen "om het gevaar voor witwaspraktijken bij elektronisch geldverkeer tot een minimum te beperken" (lid 15).

(Amendement 5)
Artikel 1, punt B, subalinea 3

3) een beleggingsonderneming als omschreven in artikel 1 van richtlijn 93/22/EEG.

3) een beleggingsonderneming als omschreven in artikel 1 van richtlijn 93/22/EEG **en een beheermaatschappij als omschreven in artikel 1, lid 3 van richtlijn 85/611/EEG betreffende instellingen voor collectieve belegging in effecten (ICBE's), zoals gewijzigd door artikel 1 bis van richtlijn .../.../EG.**

Motivering:

Omdat de Commissievoorstellen COM(1998) 449 en COM(1998) 451 de ICBE-richtlijn 85/611/EEG zodanig willen wijzigen dat de beheermaatschappij in haar ruimere rol en functie aansprakelijk zou zijn voor de activiteiten van ondernemingen die zich bezighouden met collectieve belegging in effecten en geldmarktproducten; deze activiteiten zouden van dezelfde aard zijn als deze van een beleggingsonderneming, maar wel met een ander doel. Bijgevolg moeten beheermaatschappijen wettelijk en feitelijk onder het toepassingsgebied van de witwasrichtlijn vallen.

(Amendement 6)

Artikel 1, punt B, sub 3 bis (nieuw)

3 bis) toezichthoudende autoriteiten die bij wet of bij verordening gemachtigd zijn toe te zien op de beurs, de wisselmarkten en hun afgeleide producten

Motivering:

Omdat de richtlijn op het vlak van de financiële instellingen ook van toepassing moet zijn op een vierde categorie, die de toezichthoudende autoriteiten voor financiële diensten en markten moet bevatten. Deze toevoeging is bijzonder belangrijk omdat er anders sprake kan zijn van oneerlijke mededinging indien bepaalde actoren en activiteiten in de financiële sector wel onder het toepassingsgebied vallen en andere niet.

(Amendement 7)

Artikel 1, sub E, derde streepje

- fraude, corruptie of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en

Schrappen.

Motivering:

Fraude wordt gepleegd om financiële redenen en heeft vooral betrekking op subsidies en heffingen. Soms wordt er te veel ontvangen, soms te weinig betaald. De beslissing van het bevoegde orgaan is dan weliswaar onjuist, wellicht gebaseerd op valse informatie, maar de begunstigde heeft wat de herkomst van het geld betreft niets te verbergen. Witwassen gaat om het wit maken van zwart geld, maar daar is in dit geval nooit sprake van geweest. Het geld heeft zich immers altijd in het legale circuit bevonden.

(Amendement 8)

Artikel 2 bis, sub 3)

3) externe accountants en financiële controleurs;

3) externe accountants, **belastingadviseurs** en financiële controleurs;

Motivering:

Omdat deze drie beroepsactiviteiten elkaar aanvullen en de uitsluiting van een ervan ongunstige gevolgen kan hebben voor de andere en bijgevolg tot oneerlijke mededinging kan leiden.

(Amendement 9)
Artikel 2 bis, lid 5

5) notarissen en andere onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen die hun cliënten bijstaan of vertegenwoordigen bij:

- a) de aan- en verkoop van onroerend goed of handelszaken,
- b) het beheer van geld, waardepapieren of andere activa van cliënten,
- c) de opening of het beheer van bank-, spaar- of effectenrekeningen,
- d) de uitvoering van enigerlei andere financiële transactie,
- e) de oprichting, de exploitatie of het beheer van vennootschappen, trusts of vergelijkbare entiteiten.

5) notarissen, **professionele beheerders, professionele zaakwaarnemers, agenten voor de oprichting van vennootschappen** en andere onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen die hun cliënten bijstaan of vertegenwoordigen bij:

- a) de aan- en verkoop van onroerend goed of handelszaken,
- b) het beheer van geld, waardepapieren of andere activa van cliënten,
- c) de opening of het beheer van bank-, spaar- of effectenrekeningen,
- d) de uitvoering van enigerlei andere financiële transactie,
- e) de oprichting, de exploitatie of het beheer van vennootschappen, trusts of vergelijkbare entiteiten.

Motivering:

De markt voor professionele en financiële diensten is ingewikkelder dan uit de Commissietekst blijkt. Een aantal verschillende professionelen bieden gelijkaardige diensten aan. De in dit amendement toegevoegde beroepen (professionele beheerders, professionele zaakwaarnemers, agenten voor de oprichting van vennootschappen) verhandelen vaak geld voor hun cliënten. Het risico dat ze door hun beroepsactiviteiten in contact komen met witwaspraktijken is even groot als bij notarissen en advocaten.

(Amendement 10)
Artikel 2 bis, sub 6)

6) handelaren in goederen van grote waarde, zoals edelstenen of edele metalen;

6) handelaren in goederen van grote waarde, zoals edelstenen, edele metalen **of kunstwerken, en 'huizen die kunstwerken van grote waarde veilen'**;

Motivering:

Omdat handelaren in goederen van grote waarde en veilinghuizen zich met dezelfde activiteiten bezighouden en de uitsluiting van een ervan tot oneerlijke behandeling en oneerlijke mededinging kan leiden.

(Amendement 11)
Artikel 2 bis, sub 8)

8) exploitanten, eigenaren en beheerders van casino's.

8) exploitanten, eigenaren en beheerders van casino's **en kansspelen**.

Motivering:

Omdat kansspelen zijn uitgegroeid tot een zeer gesofisticeerde activiteit die de meeste kenmerken van casino's vertoont, met uitzondering van de wettelijke aspecten die anders zijn.

(Amendement 12)
Artikel 2 bis, sub 8 bis (nieuw)

8 bis. buitenlandse spookbedrijven of buitenlandse centra in derde landen die Europese of handelsovereenkomsten met de Europese Gemeenschap hebben afgesloten, of onafhankelijk of geassocieerd zijn.

Motivering:

*Omdat ze worden gebruikt als tussenstap voor het openen van rekeningen op naam van ondernemingen die in feite enkel een brievenbus zijn, waarbij de gedeponeerde bedragen later in de financiële sector worden belegd. Deze buitenlandse activiteiten vinden vooral in **fiscale paradisijsen** plaats omdat er daar bank- en handelsgeheim bestaat, er weinig controle is of bedrijven gemakkelijk kunnen worden opgericht door de uitgifte van aandelen op naam of aan toonder.*

(Amendement 13)
Artikel 3, lid 2

De identificatieplicht geldt tevens voor iedere transactie met andere dan de in lid 1 bedoelde cliënten, waarvan het bedrag 15.000 euro of meer bedraagt, ongeacht of de transactie plaatsvindt in één verrichting of via meer verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan. Indien het bedrag bij het inleiden van de transactie niet bekend is, controleert de betrokken instelling of persoon de identiteit zodra zij of hij op de hoogte is van het bedrag en constateert dat de drempel wordt bereikt. Wanneer een instelling zakelijke betrekkingen aangaat of een transactie sluit met een cliënt die niet persoonlijk aanwezig is geweest voor identificatie ("transacties op afstand"), zijn de **in de bijlage** neergelegde beginselen en procedures van toepassing.

De identificatieplicht geldt tevens voor iedere transactie met andere dan de in lid 1 bedoelde cliënten, waarvan het bedrag 15.000 euro of meer bedraagt, ongeacht of de transactie plaatsvindt in één verrichting of via meer verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan. Indien het bedrag bij het inleiden van de transactie niet bekend is, controleert de betrokken instelling of persoon de identiteit zodra zij of hij op de hoogte is van het bedrag en constateert dat de drempel wordt bereikt. Wanneer een instelling zakelijke betrekkingen aangaat of een transactie sluit met een cliënt die niet persoonlijk aanwezig is geweest voor identificatie ("transacties op afstand"), zijn de **in artikel 3 bis** neergelegde beginselen en procedures van toepassing.

Motivering:

Zie de motivering bij amendement 15 betreffende artikel 3 bis.

(Amendement 14)
Artikel 3, lid 3

In afwijking van de leden 1 en 2 is bij overeenkomsten die worden gesloten door

In afwijking van de leden 1 en 2 is bij overeenkomsten die worden gesloten door

verzekeringsondernemingen in de zin van richtlijn 79/267/EEG, voor zover deze ondernemingen activiteiten verrichten die onder die richtlijn vallen, de identificatieplicht niet van toepassing wanneer het bedrag van de te betalen periodieke premie(s) gedurende een periode van een jaar 1.000 euro of minder bedraagt, of, bij storting van een eenmalige premie, wanneer het bedrag 2.500 euro of minder belooft. Wanneer de periodieke premie(s) zodanig wordt (worden) verhoogd dat de drempel van 1.000 euro wordt overschreden, wordt identificatie verplicht.

verzekeringsondernemingen in de zin van richtlijn 79/267/EEG, voor zover deze ondernemingen activiteiten verrichten die onder die richtlijn vallen, de identificatieplicht niet van toepassing wanneer het bedrag van de te betalen periodieke premie(s) gedurende een periode van een jaar 1.000 euro of minder bedraagt, of, bij storting van een eenmalige premie, wanneer het bedrag 2.500 euro of minder belooft. Wanneer de periodieke premie(s) zodanig wordt (worden) verhoogd dat de drempel van 1.000 euro wordt overschreden, wordt identificatie verplicht. ***Bij levensverzekeringen is er identificatieplicht zodra de in de loop van een jaar te betalen premie(s) 15.000 euro bedraagt (bedragen).***

Motivering:

De premies voor levensverzekeringen liggen aanzienlijk hoger dan bij andere verzekeringen, zonder dat het vermoeden van witwassen gegrond is. Bijgevolg moet de drempel voor identificatie bij levensverzekeringen op 15.000 euro worden vastgesteld.

(Amendement 15)

Artikel 3 bis (nieuw)

BIJLAGE, titel en eerste paragraaf

BIJLAGE

**IDENTIFICATIE VAN CLIËNTEN
(NATUURLIJKE PERSONEN) DOOR
KREDIETINSTELLINGEN EN
FINANCIËLE INSTELLINGEN BIJ
TRANSACTIES OP AFSTAND**

Binnen het kader van de richtlijn dienen de volgende beginselen op identificatieprocedures bij financiële transacties op afstand van toepassing te zijn:

Schrappen.

De volgende beginselen zijn van toepassing op identificatieprocedures bij financiële transacties op afstand:

(De subparagrafen (i) t.e.m. (vii) van de BIJLAGE blijven ongewijzigd.)

Motivering:

Zowel de identificatie van cliënten als de identificatieprocedures moeten worden opgenomen in een artikel van deze richtlijn, en niet in de bijlage. Dit is immers de praktijk voor alle richtlijnen op dit en gelijkaardige gebieden en moet dus ook voor deze richtlijn gelden. Aan de inhoud van de bijlage wordt niet geraakt.

(Amendement 16)

Artikel 6, lid 2

De in lid 1 bedoelde inlichtingen worden

De in lid 1 bedoelde inlichtingen worden

verstrekt aan de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van het witwassen van geld in de lidstaat op welks grondgebied **de instelling of persoon die de inlichtingen heeft verstrekt, zich bevindt**. De inlichtingen worden normaliter verstrekt door de persoon of personen die overeenkomstig de procedures van artikel 11, punt 1, is of zijn aangewezen door de onder deze richtlijn vallende instellingen en personen.

verstrekt aan de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van het witwassen van geld in de lidstaat op welks grondgebied **de transactie die onder de meldingsplicht valt, heeft plaatsgevonden**. De inlichtingen worden normaliter verstrekt door de persoon of personen die overeenkomstig de procedures van artikel 11, punt 1, is of zijn aangewezen door de onder deze richtlijn vallende instellingen en personen.

Motivering:

In de Commissietekst staat dat de melding moet gebeuren aan de autoriteiten van de lidstaat waar de instelling of persoon die de inlichtingen verstrekt, zich bevindt. Zoals de Commissietekst momenteel is opgesteld, zorgt hij voor problemen wanneer de instelling in kwestie filialen heeft in meer dan één land. Dergelijke instellingen hebben immers vestigingen in meerdere landen. Ze kunnen zelf kiezen aan de autoriteiten van welk land ze de inlichtingen verstrekken. Het amendement voorziet in een eenvoudiger en duidelijker benadering, namelijk dat de melding moet gebeuren aan de autoriteiten van de lidstaat waar de verdachte transactie heeft plaatsgevonden. Bovendien zorgt het amendement ervoor dat de instellingen niet kunnen uitpluizen tot welke autoriteiten in de verschillende rechtsgebieden waar ze vestigingen hebben, ze zich het best wenden.

(Amendement 17)

Artikel 12, lid 3

Wanneer het onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen betreft, kunnen de lidstaten de balie of de relevante zelfregulerende instanties van de in lid 2 vervatte verplichtingen vrijstellen.

Schrappen.

Motivering:

De in het voorstel beoogde vrijstelling lijkt strijdig te zijn met wat is bepaald in artikel 2 bis sub 5).

21 maart 2000

ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van richtlijn 91/308/EEG van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (COM(1999) 352) (verslag-Klaus Heiner Lehne)

Rapporteur voor advies: Diana Wallis

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie juridische zaken en interne markt benoemde op haar vergadering van 23 november 1999 Diana Wallis tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 1 februari, 21 februari, 20 maart en 21 maart 2000.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Ana Palacio Vallelersundi, voorzitter; Willi Rothley, ondervoorzitter; Diana Paulette Wallis, rapporteur voor advies; Carlos Candal, Jean-Maurice Dehousse, Janelly Fourtou, Marie-Françoise Garaud, Françoise D. Grossetête, Gerhard Hager, Malcolm Harbour, The Lord Inglewood, Ioannis Koukiadis, Kurt Lechner, Klaus-Heiner Lehne, Donald Neil MacCormick, Véronique Mathieu, Arlene McCarthy, Manuel Medina Ortega, Bill Miller en Joachim Wuermeling.

1. Hoofdpijnen van het voorstel

Met het voorstel wordt beoogd het toepassingsgebied van de richtlijn tot de volgende instellingen en beroepen uit te breiden:

- beleggingsfirma's
- externe accountants en financieel controleurs
- makelaren in onroerend goed
- handelaren in goederen van grote waarde, zoals edelstenen of edele metalen
- geldtransporteurs
- exploitanten, eigenaren en beheerders van casino's
- notarissen en andere onafhankelijke beoefenaren van juridische beroepen die hun cliënten *bijstaan* of *vertegenwoordigen bij bepaalde activiteiten*.

Dit beantwoordt aan een wens van het Europees Parlement zoals verwoord in zijn resolutie over het tweede verslag van de Commissie over de toepassing van de Witwasrichtlijn¹.

¹ PB C 175 van 21.6.1999, blz. 39.

Het nieuwe artikel 6 bevat specifieke samenwerkingsvereisten voor **onafhankelijke beoefenaren van juridische beroepen**. Deze beroepsbeoefenaren zullen moeten samenwerken met de balie of de relevante zelfregulerende instantie welke op haar beurt verplicht zal zijn samen te werken met de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van het witwassen van geld. Bovendien zullen de lidstaten niet verplicht zijn om de samenwerkingsverplichting toe te passen op dergelijke beoefenaren van juridische beroepen wanneer de inlichtingen die deze beoefenaren van een cliënt ontvangen, dienen om hem in rechte te kunnen vertegenwoordigen. Deze ontheffing zou uiteraard niet gelden voor gevallen waarin er redenen zijn om aan te nemen dat om advies wordt verzocht met de bedoeling het witwassen van geld gemakkelijker te laten verlopen.

Een nieuwe bijlage bij de richtlijn regelt de beginselen voor de identificatie van cliënten door kredietinstellingen en financiële instellingen bij **transacties op afstand**. Hiermee wordt enigszins tegemoetgekomen aan de door het Europees Parlement geuite bezorgdheid. In elk geval heeft de Commissie toegezegd de zaak in het oog te houden.

2. Algemeen commentaar

a) Rechtsgrondslag

Het voorstel is gebaseerd op artikel 47, lid 2, en artikel 95 van het EG-Verdrag.

Doel van artikel 47 is "de toegang tot en de uitoefening van" de werkzaamheden van zelfstandigen te vergemakkelijken (artikel 47, lid 1).

Ingevolge artikel 47, lid 2, stelt de Raad richtlijnen vast inzake de coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten betreffende de toegang tot werkzaamheden, anders dan in loondienst, en de uitoefening daarvan.

Richtlijn 91/308/EEG beweegt zich aan de rand van de communautaire bevoegdheden voor wat betreft de definitie van "het witwassen van geld". De richtlijn verplicht de lidstaten niet expliciet om het witwassen van geld, zoals dit gedefinieerd is, strafbaar te stellen, maar sommige verplichtingen uit hoofde van de richtlijn zouden doelloos zijn indien het witwassen van geld niet in alle lidstaten een misdrijf was.

Artikel 31, sub e), van het EU-Verdrag bepaalt dat het gezamenlijk optreden inzake justitiële samenwerking in strafzaken tevens het geleidelijk aannemen dient te omvatten van maatregelen tot opstelling van minimumvoorschriften met betrekking tot de bestanddelen van strafbare feiten en met betrekking tot straffen op het gebied van de georganiseerde criminaliteit, terrorisme en illegale drugshandel. De artikelen 47 en 95 van het EG-Verdrag kunnen onmogelijk deze zelfde materie bestrijken.

Terwijl het nieuwe artikel 1 E slechts het witwassen van geld definieert voor de doeleinden van de richtlijn en niet beoogt het daarin omschreven gedrag aan te duiden als een misdrijf, is de definitie zo gedetailleerd, met inbegrip van de volledige bijzonderheden van hetgeen de *actus reus* en de vereiste *mens rea* van het misdrijf zouden zijn, dat de lidstaten wellicht de bepalingen van hun strafwetgeving zullen moeten wijzigen indien zij niet naar de internationale verdragen gehandeld hebben waarop de definitie gebaseerd is. Derhalve zou betoogd kunnen worden dat er geen richtlijn op basis van het EG-Verdrag aangenomen zou moeten worden, maar een ander soort maatregel op basis van artikel 31 (e) van het EU-Verdrag. Er zij op gewezen dat er

eveneens een probleem inzake de rechtsgrondslag bestond in verband met de oorspronkelijke richtlijn. Uw rapporteur was van mening dat zij ten minste de aandacht moest vestigen op deze onorthodoxe aanpak.

b) Evenredigheid

In tegenstelling tot de duidelijke bewoordingen van artikel 47, lid 1, zou het richtlijnvoorstel de toegang tot en de uitoefening van werkzaamheden van zelfstandigen niet "vergemakkelijken". De voorgestelde wijzigingen zullen waarschijnlijk aanzienlijke bureaucratische lasten veroorzaken voor kleine en middelgrote bedrijven (b.v. voor juweliers), afhankelijk van de vraag hoe de lidstaten de vereisten van met name artikel 6, lid 1, sub (b) zullen interpreteren. Het zou wenselijk zijn om een plafond vast te stellen in termen van omzetsnelheid voor een aantal van deze vereisten.

De wijzigingen zullen eveneens een zeer aanzienlijke last betekenen voor de beroepsorganisaties van advocaten waar het gaat om de voorbereiding van richtsnoeren, de organisatie van beroepsopleidingscursussen, veranderingen in programma's voor de rechtspraktijk en, met name, de verstrekking van adviezen. Het is niet zeker of alle beroepsorganisaties van advocaten over voldoende capaciteit beschikken om dit aan te kunnen, met name ten aanzien van delicate aangelegenheden als de confidentialiteit tegenover de klant en privileges. Beroepsbeoefenaren die in situaties verkeren waarin zij het risico lopen inbreuk te maken op hun beroepscode of een strafbaar feit te plegen en aldus indirect een gemachtigde te worden, zullen niet aarzelen om telefonisch contact op te nemen met de afdeling van hun beroepsorganisatie die zich bezighoudt met beroepscode en het witwassen van geld.

Bovendien zullen handelaren zich om advies tot advocaten wenden, hetgeen voor hen extra kosten met zich mee zal brengen.

Ten tweede zijn de verwijzingen naar "activiteiten die schadelijk zijn of zouden kunnen zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen" te vaag en aantoonbaar te ruim voor opneming in de richtlijn.

Zorgwekkend is tenslotte ook artikel 6, lid 4, waarin is bepaald dat aan de autoriteiten verstrekte inlichtingen over mogelijke witwasactiviteiten eveneens voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt.

c) Onderscheid tussen het witwassen van de opbrengst van drugsmisdrijven en het witwassen van gelden afkomstig van andere misdrijven?

Het is problematisch om onderscheid te maken tussen het witwassen van geld naar de aard van het misdrijf dat daaraan ten grondslag ligt (predikaatvergriep), en voor beroepsbeoefenaren is het uiterst moeilijk om vast te stellen of een bepaalde transactie waar cliënten om vragen, überhaupt verband houdt met het witwassen van geld. Desondanks moet de uitbreiding van de richtlijn niet alleen tot drugshandel, maar tot alle vormen van georganiseerde misdaad worden toegejuicht, voorzover dit de toepassing van de richtlijn vereenvoudigt.

3. Commentaar inzake juridische en andere beroepen

Zoals reeds vermeld, zal de wisselwerking tussen de verplichting om mogelijke witwasactiviteiten te melden en de beroepscode, met inbegrip van confidentialiteit tegenover de

cliënt en privileges, tot complexe problemen en dilemma's voor beroepsbeoefenaren leiden. Enerzijds riskeren zij strafvervolgning en anderzijds disciplinaire procedures. In beide gevallen riskeren zij van hun beroepsuitoefening te worden uitgesloten.

Advocaten zijn gewend om in hun beroepspraktijk met dergelijke problemen om te gaan, maar dit mag niet leiden tot onderschatting van de problemen die hiermee gepaard gaan of van de lasten of kosten waarmee deze problematiek beroepsbeoefenaren en hun beroepsorganisaties confronteert.

Er bestaat omvangrijke jurisprudentie van het Europese Hof voor de rechten van de mens en van het Hof van Justitie inzake fundamentele rechten, zoals confidentialiteit van schriftelijke mededelingen en van telefoongesprekken tussen de cliënt en zijn advocaat. Er bestaat eveneens een omvangrijke nationale jurisprudentie, alsmede bepalingen inzake deze aangelegenheden en inzake beroepsprivileges. De vereisten van de richtlijn zullen ongetwijfeld eveneens resulteren in veel werkzaamheden voor advocaten en rechtscolleges bij de verdediging van hun cliënten en in de vaststelling van hun eigen rechten en plichten. Er wordt op vertrouwd dat de nationale hooggerechtshoven, het Europese Hof voor de rechten van de mens en het Hof van Justitie er nauwlettend op zullen toezien dat de fundamentele rechten worden nageleefd en niet ter zijde geschoven worden door de vereisten van de richtlijn.

Er zij op gewezen dat advocaten zijn vrijgesteld van bepaalde verplichtingen die voortvloeien uit de richtlijn indien de inlichtingen die zij van een cliënt ontvangen dienen om hem in rechte te kunnen vertegenwoordigen (artikel 6, lid 3, tweede alinea). Dit is redelijk, maar mijns inziens zou de uitzondering tevens moeten gelden voor het verstrekken van adviezen en andere juridische diensten, op voorwaarde dat daarom niet verzocht wordt voor het doel van het witwassen van geld, noch dat deze met dat doel verstrekt worden.

CONCLUSIES

De Commissie juridische zaken en interne markt verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken de volgende amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendementen van het Parlement

(Amendement 1)
Overweging 15

(15) Overwegende dat de richtlijn verplichtingen oplegt betreffende met name de melding van verdachte transacties; dat het passender en beter met de geest van het Actieplan ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit in overeenstemming zou zijn indien het krachtens de richtlijn geldende verbod op het witwassen van geld zou worden uitgebreid van drugsmisdrijven tot alle vormen van georganiseerde criminaliteit, ***alsmede tot fraude, corruptie en enigerlei andere***

(15) Overwegende dat de richtlijn verplichtingen oplegt betreffende met name de melding van verdachte transacties; dat het passender en beter met de geest van het Actieplan ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit in overeenstemming zou zijn indien het krachtens de richtlijn geldende verbod op het witwassen van geld zou worden uitgebreid van drugsmisdrijven tot alle vormen van georganiseerde criminaliteit;

onwettige activiteiten die schadelijk zijn voor de financiële belangen van de Gemeenschappen, zoals bedoeld in artikel 280 van het Verdrag;

(Amendement 2)
Overweging 16

(16) Overwegende dat in dergelijke gevallen van fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten, de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten van de lidstaten en de Commissie met elkaar dienen samen te werken en relevante informatie dienen uit te wisselen,

Schrappen

(Amendement 3)
Overweging 16 bis (nieuw)

(16 bis) Overwegende dat een uniforme definitie van de georganiseerde misdaad tot nu toe noch internationaal noch op het vlak van de Europese Unie bestaat; overwegende dat het begrip voor de doeleinden van de richtlijn evenwel gepreciseerd zou moeten worden,

(Amendement 4)
Overweging 16 ter (nieuw)

(16 ter) Overwegende dat de Raad in zijn gemeenschappelijk standpunt van 29 maart 1999 over de geplande overeenkomst van de Verenigde Naties tegen de georganiseerde misdaad heeft vastgesteld dat de bepalingen betrekking zouden moeten hebben op de activiteiten van personen die gemeenschappelijk handelen met het voornemen zware strafbare handelingen te begaan en die deel uitmaken van criminele verenigingen die een organisatiestructuur vertonen en voor een bepaalde periode worden opgericht c.q. zijn opgericht; deze definitie kan ook aan de richtlijn ten grondslag worden gelegd,*

* PB L 87 van 31.3.1999, blz. 1.

(Amendement 5)
Overweging 22 bis (nieuw)

(22 bis) Overwegende dat de bepalingen inzake krediet- en financieringsinstellingen hierbij niet onveranderd kunnen worden overgenomen,

(Amendement 6)
Artikel 1, punt A

A. "kredietinstelling": een instelling als omschreven in artikel 1, eerste streepje, van Richtlijn 77/780/EEG, alsmede een bijkantoor, als omschreven in artikel 1, derde streepje, van voornoemde richtlijn in de Gemeenschap, van een kredietinstelling met hoofdkantoor binnen of buiten de Gemeenschap;

A. "kredietinstelling":
1. een instelling als omschreven in artikel 1, eerste streepje, van Richtlijn 77/780/EEG, alsmede een bijkantoor, als omschreven in artikel 1, derde streepje, van voornoemde richtlijn in de Gemeenschap, van een kredietinstelling met hoofdkantoor binnen of buiten de Gemeenschap;
2. een onderneming die vooruitbetaalde kaarten voor betalingsdoeleinden uitgeeft of betalingseenheden in computernetwerken creëert en beheert.

(Amendement 7)
Artikel 1, E, tweede streepje

- deelneming aan activiteiten die met georganiseerde criminaliteit verband houden;

- deelneming aan activiteiten die met georganiseerde criminaliteit verband houden, **waarmee de activiteiten bedoeld worden van personen die gemeenschappelijk handelen met het voornemen zware strafbare handelingen te begaan en die deel uitmaken van criminele verenigingen die een organisatiestructuur vertonen en voor een bepaalde tijdsperiode opgericht worden c.q. zijn;**

(Amendement 8)
Artikel 1, E, derde streepje

- fraude, corruptie of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en

Schrappen

(Amendement 9)
Artikel 1, F

"bevoegde autoriteiten": de nationale

"bevoegde autoriteiten": de nationale

autoriteiten die *krachtens wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen met het toezicht op alle onder deze richtlijn vallende instellingen of personen zijn belast.*

autoriteiten die *de lidstaat voor de respectieve instellingen en personen aanwijst.*

(Amendement 10)
Artikel 2 bis, lid 5

5) notarissen en andere *onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen* die hun cliënten *bijstaan of vertegenwoordigen* bij:

5) notarissen en andere *juristen die in loondienst werken en* die hun cliënten *vertegenwoordigen of bijstaan* bij:

(Amendement 11)
Artikel 2 bis, lid 6

Niet van toepassing op de Nederlandse tekst.

(Amendement 12)
Artikel 2 bis, lid 8

8) exploitanten, eigenaren en beheerders van casino's

8) exploitanten, eigenaren en beheerders van casino's *en andere speelgelegenheden*

(Amendement 13)
Artikel 3, lid 1

1. De lidstaten zien erop toe dat de onder deze richtlijn vallende instellingen en personen van hun cliënten legitimatie door overlegging van bewijsstukken verlangen wanneer zij zakelijke betrekkingen aangaan, met name, in het geval van de instellingen, bij het openen van een rekening of spaarboekje of bij het verlenen van diensten voor het in bewaring nemen van activa.

1. De lidstaten zien erop toe dat de onder deze richtlijn vallende instellingen *overeenkomstig artikel 2 bis, sub 1) en 2)* van hun cliënten legitimatie door overlegging van bewijsstukken verlangen wanneer zij zakelijke betrekkingen aangaan, met name, in het geval van de instellingen, bij het openen van een rekening of spaarboekje of bij het verlenen van diensten voor het in bewaring nemen van activa.

(Amendement 14)
Artikel 3, lid 1 bis (nieuw)

1 bis. De lidstaten zien erop toe dat de onder deze richtlijn vallende instellingen en personen passende maatregelen nemen in verband met het risico van het witwassen van geld. Dit risico ontstaat wanneer zakelijke betrekkingen worden aangegaan met een cliënt die zich op ruime afstand bevindt en van wie het niet mogelijk is

persoonlijk zijn identiteit vast te stellen (non-face-to-face-operations). Deze maatregelen behelzen bijvoorbeeld gewenste andere, extra bewijsstukken of adequate identificatie door een betrouwbare kredietinstelling die door de lidstaten van de Europese Unie als zodanig wordt erkend.

(Amendement 15)
Artikel 3, lid 2

2. De identificatieplicht geldt tevens voor iedere transactie met andere dan de in lid 1 bedoelde cliënten, waarvan het bedrag 15 000 euro of meer bedraagt, ongeacht of de transactie plaatsvindt in één verrichting of via meer verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan. Indien het bedrag bij het inleiden van de transactie niet bekend is, controleert de betrokken instelling of persoon de identiteit zodra zij of hij op de hoogte is van het bedrag en constateert dat de drempel wordt bereikt.

2. Alle in artikel 2 bis genoemde instellingen en personen dienen de identiteit van hun cliënten vast te stellen bij alle via hen verlopen transacties waarvan het bedrag 15 000 euro of meer bedraagt, ongeacht of de transactie plaatsvindt in één verrichting of via meer verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan. Indien het bedrag bij het inleiden van de transactie niet bekend is, controleert de betrokken instelling **of de betrokken persoon** de identiteit zodra zij of hij op de hoogte is van het bedrag en constateert dat de drempel wordt bereikt.

(Amendement 16)
Artikel 3, lid 3

3. In afwijking van de leden 1 en 2 is bij overeenkomsten die worden gesloten door verzekeringsondernemingen in de zin van richtlijn **79/267/EEG**, voorzover deze ondernemingen activiteiten verrichten die onder die richtlijn vallen, de identificatieplicht niet van toepassing wanneer het bedrag van de te betalen periodieke premie(s) gedurende een periode van een jaar **1 000** euro of minder bedraagt, of, bij storting van een eenmalige premie, wanneer het bedrag **2 500** euro of minder belooft. Wanneer de periodieke premie(s) zodanig wordt (worden) verhoogd dat de drempel van **1 000** euro wordt overschreden, wordt identificatie verplicht.

3. In afwijking van de **voorgaande** leden is bij overeenkomsten die worden gesloten door verzekeringsondernemingen in de zin van richtlijn **92/96/EEG**, voorzover deze ondernemingen activiteiten verrichten die onder die richtlijn vallen, de identificatieplicht niet van toepassing wanneer het bedrag van de te betalen periodieke premie(s) gedurende een periode van een jaar **3 000** euro of minder bedraagt, of, bij storting van een eenmalige premie, wanneer het bedrag **10 000** euro of minder belooft. Wanneer de periodieke premie(s) zodanig wordt (worden) verhoogd dat de drempel van **3 000** euro wordt overschreden, wordt identificatie verplicht.

(Amendement 17)

Artikel 6, lid 3

3. In het geval van de in artikel 2 bis, punt 5, bedoelde *onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen* kunnen de lidstaten *de balie of* de relevante zelfregulerende instantie van het desbetreffende beroep aanwijzen als de in lid 1 van dit artikel bedoelde autoriteit en stellen zij de passende vormen van samenwerking tussen deze instantie en de andere voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten vast.

De lidstaten zijn er niet toe gehouden de in lid 1 vervatte verplichtingen op dergelijke beoefenaars van juridische beroepen toe te passen wanneer de inlichtingen die deze beoefenaars van een cliënt ontvangen, dienen om hem in rechte te kunnen vertegenwoordigen. Deze ontheffing van de in lid 1 vervatte verplichtingen geldt niet voor gevallen waarin er redenen zijn om aan te nemen dat om advies wordt verzocht met de bedoeling het witwassen van geld gemakkelijker te laten verlopen.

3. In het geval van de in artikel 2 bis, punt 5, bedoelde *juristen die in loondienst werken* kunnen de lidstaten de relevante zelfregulerende instantie van het desbetreffende beroep, *als deze bestaat*, aanwijzen als de in lid 1 van dit artikel bedoelde autoriteit en stellen zij de passende vormen van samenwerking tussen deze instantie en de andere voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten vast.

Schrappen.

(Amendement 18)

Artikel 6, lid 4

4. De overeenkomstig lid 1 aan de autoriteiten verstrekte inlichtingen mogen uitsluitend worden gebruikt voor de bestrijding van het witwassen van geld. *De lidstaten kunnen evenwel voorschrijven dat deze inlichtingen eveneens voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt.*

4. De overeenkomstig lid 1 aan de autoriteiten verstrekte inlichtingen mogen uitsluitend worden gebruikt voor de bestrijding van het witwassen van geld.

(Amendement 19)

Artikel 8

Wanneer een onder deze richtlijn vallende instelling of persoon, dan wel een werknemer of een lid van de leiding daarvan te goeder trouw de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten de in de artikelen 6 en 7 bedoelde inlichtingen verstrekt, vormt zulks geen schending van een verbod op onthulling van informatie uit hoofde van een

Wanneer een onder deze richtlijn vallende instelling of persoon, dan wel een werknemer of een lid van de leiding daarvan te goeder trouw de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten de in de artikelen 6 en 7 bedoelde inlichtingen verstrekt, vormt zulks geen schending van een verbod op onthulling van informatie uit hoofde van een

overeenkomst of een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling en brengt zulks voor de instelling of de persoon, de werknemers of de leiding daarvan generlei aansprakelijkheid met zich.

overeenkomst of een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling en brengt zulks voor de instelling of de persoon, de werknemers of de leiding daarvan generlei aansprakelijkheid met zich, ***tenzij de persoon of het instituut in kwestie door wettelijke voorschriften, het beroepsrecht betreffende, daartoe verplicht is.***

(Amendement 20)
Artikel 9

Wanneer een werknemer of een lid van de leiding van een kredietinstelling of een financiële instelling ***te goeder trouw*** de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten de in de artikelen 6 en 7 bedoelde inlichtingen verstrekt, vormt zulks geen schending van een verbod op onthulling van informatie uit hoofde van een overeenkomst of een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling en brengt zulks voor de kredietinstelling of de financiële instelling, de werknemers of de leiding daarvan generlei aansprakelijkheid met zich.

Wanneer een werknemer of een lid van de leiding van een kredietinstelling of een financiële instelling de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten de in de artikelen 6 en 7 bedoelde inlichtingen verstrekt, vormt zulks geen schending van een verbod op onthulling van informatie uit hoofde van een overeenkomst of een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling en brengt zulks voor de kredietinstelling of de financiële instelling, de werknemers of de leiding daarvan generlei aansprakelijkheid met zich, ***tenzij er sprake is van een opzettelijk onjuiste mededeling of een ernstige nalatigheid.***

(Amendement 21)
Artikel 11

De lidstaten zien erop toe dat kredietinstellingen en financiële instellingen:
1. passende procedures voor interne controle en communicatie invoeren om transacties die met het witwassen van geld verband houden, te voorkomen en te verhinderen;
2. de nodige maatregelen nemen om hun werknemers met de bepalingen van deze richtlijn bekend te maken. Deze maatregelen houden onder meer in dat de betrokken werknemers deelnemen aan speciale opleidingsprogramma's om de activiteiten te leren onderkennen die met het witwassen van geld verband kunnen houden en in te zien hoe in die gevallen moet worden gehandeld.

1. De lidstaten zien erop toe dat kredietinstellingen en financiële instellingen:
a) passende procedures voor interne controle en communicatie invoeren om transacties die met het witwassen van geld verband houden, te voorkomen en te verhinderen;
b) de nodige maatregelen nemen om hun werknemers met de bepalingen van deze richtlijn bekend te maken. Deze maatregelen houden onder meer in dat de betrokken werknemers deelnemen aan speciale opleidingsprogramma's om de activiteiten te leren onderkennen die met het witwassen van geld verband kunnen houden en in te zien hoe in die gevallen moet worden gehandeld.
2. De lidstaten zien erop toe dat de instellingen en personen die onder deze

richtlijn vallen toegang krijgen tot actuele informatie over de praktijken van witwassers van geld en over aanwijzingen om verdachte transacties te herkennen.

(Amendement 22)

Artikel 12, lid 3

3. Wanneer het *onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen* betreft, kunnen de lidstaten *de balie of* de relevante zelfregulerende instanties van de in lid 2 vervatte verplichtingen vrijstellen.

3. Wanneer het *juristen* betreft *die in loondienst werken*, kunnen de lidstaten de relevante zelfregulerende instanties van de in lid 2 vervatte verplichtingen vrijstellen.

(Amendement 23)

Bijlage

Identificatie van cliënten (natuurlijke personen) door kredietinstellingen en financiële instellingen bij transacties op afstand

Schrappen

Binnen het kader van de richtlijn dienen de volgende beginselen op identificatieprocedures bij financiële transacties op afstand van toepassing te zijn:

i) De procedures moeten een adequate identificatie van de cliënt mogelijk maken.

ii) De procedures mogen enkel worden toegepast mits er geen goede reden is om aan te nemen dat persoonlijk contact wordt vermeden om de ware identiteit van de cliënt te verhullen, en er geen vermoeden van witwassen bestaat.

iii) De procedures mogen niet van toepassing zijn op transacties waarbij contant geld wordt gebruikt.

iv) Bij de in artikel 11, punt 1, van de richtlijn bedoelde procedures voor interne controle moet specifiek met transacties op afstand rekening worden gehouden.

v) Wanneer de tegenpartij van de instelling die de transactie verricht ("de uitvoerende instelling") een cliënt is, mag de identificatie volgens de volgende procedures geschieden:

a) Door het dichtstbijzijnde bijkantoor of vertegenwoordigingsbureau van de uitvoerende instelling in te schakelen om de persoonlijke identificatie uit te voeren.

*b) Wanneer de identificatie zonder persoonlijk contact met de cliënt wordt uitgevoerd:
moet een afschrift van het officiële identiteitsbewijs van de cliënt of mededeling van het officiële nummer van het identiteitsbewijs worden verlangd.
Daarbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan de verificatie van het adres van de cliënt wanneer dit op het identiteitsbewijs is vermeld (b.v. voor de met de transactie verband houdende documenten die per aangetekende post met bewijs van ontvangst naar het adres van de cliënt dienen te worden gezonden);
moet de eerste betaling van de transactie worden verricht via een rekening op naam van de cliënt welke bij een kredietinstelling in de Europese Unie of in de Europese Economische Ruimte is geopend. De lidstaten kunnen toestaan dat de betalingen worden uitgevoerd via in derde landen gevestigde kredietinstellingen die een goede reputatie bezitten en gelijkwaardige antiwitwasnormen toepassen;
moet de uitvoerende instelling zorgvuldig nagaan of de identiteit van de houder van de rekening via welke de betaling wordt verricht en die van de cliënt die op het identiteitsbewijs is vermeld (of die uit het identificatienummer kan worden opgemaakt) dezelfde zijn. Indien er in dit opzicht twijfels zijn, dient de uitvoerende instelling contact op te nemen met de kredietinstelling waarbij de rekening is geopend om de identiteit van de rekeninghouder te bevestigen. Blijft er nog twijfel bestaan, dan dient van de kredietinstelling een attest inzake de identiteit van de rekeninghouder te worden verlangd, waarin wordt bevestigd dat de identificatie naar behoren is uitgevoerd en dat de bijzonderheden in overeenstemming met de richtlijn zijn geregistreerd.*

c) Bij sommige verzekeringstransacties kan van de identificatieplicht ontheffing worden verleend wanneer de betaling geschiedt door het debiteren van een rekening op naam van een onder de richtlijn vallende kredietinstelling (artikel 3, lid 8).

vi) Wanneer de tegenpartij van de uitvoerende instelling een andere instelling is die namens een cliënt optreedt:

a) is identificatie van de cliënt door de uitvoerende instelling niet vereist wanneer de tegenpartij in de Europese Unie of in de Europese Economische Ruimte is gevestigd (artikel 3, lid 7, van de richtlijn).

b) moet de instelling de identiteit van haar tegenpartij natrekken (tenzij deze goed bekend is) door een betrouwbaar financieel adresboek te raadplegen wanneer de tegenpartij buiten de Europese Unie en de Europese Economische Ruimte is gevestigd. In geval van twijfel moet de instelling zich tot de toezichthoudende autoriteiten van het derde land wenden om bevestiging van de identiteit van haar tegenpartij te verkrijgen. De instelling moet tevens overgaan tot het treffen van "redelijke maatregelen om informatie te verkrijgen" omtrent de cliënt van haar tegenpartij (economische begunstigde van de transactie) (artikel 3, lid 5, van de richtlijn). Deze "redelijke maatregelen" kunnen gaan van het eenvoudig opvragen van naam en adres van de cliënt wanneer in het land een gelijkwaardige identificatieplicht geldt, tot het verlangen van een attest van de tegenpartij waaruit blijkt dat de identiteit van de cliënt naar behoren is geverifieerd en geregistreerd wanneer in het betrokken land geen gelijkwaardige identificatieplicht geldt.

vii) De bovenbeschreven procedures sluiten niet uit dat andere procedures kunnen worden gevolgd die naar het oordeel van de bevoegde autoriteiten even betrouwbaar zijn voor de identificatie bij financiële transacties op afstand.